

SNEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-13-10

PERIODICALS

ES nesivaržo su Rusija dėl įtakos rytinėms kaimynėms

Šiuo metu ES veda derybas su Rusija dėl
naujo dvišalio susitarimo.

Scanpix nuotr.

Vilnius, gegužės 13 d. (BNS) – Europos Komisija patikino Maskvą, kad Europos Sąjungos (ES) politika jos rytinių kaimynių atžvilgiu nėra tam tikros varžybos, o Briuselis palieka atviras duris bendradarbiavimui su Rusija, kuris būtų grindžiamas bendrų projektų įgyvendinimu, rašo nepriklausoma Briuselio naujienų svetainė „EUobserver”.

„Mes nenorime matyti tame regione varžybų tarp Rusijos vienoje barikadų pusėje ir ES – kitoje. Rusijai buvo pasiūlyta dalyvauti kaimynystės politikoje. Ji atsisakė. Tačiau tai nereiškia, kad mes nesame atviri pasiūlymams iš Rusijos dalyvauti įvairiuose projektuose”, – sakė ES plėtos ir Europos kaimynystės politikos komisaras Stefan Fuele, pateikdamas Bendrijos penkerių metų politikos jos pietinių ir rytinių kaimynių atžvilgiu vertinimą.

Be atskirų dvišalių santykių su posovietinės erdvės valstybėmis, ES pernai pradėjo įgyvendinti Rytų partnerystės programą – regioninę iniciatyvą, kuria siekiama paspartinti pertvarkas Armėnijoje, Azerbaidžane, Baltarusijoje, Gruzijoje, Moldovoje ir Ukrainoje ir kuri ilgainiui atves prie glaudesnio ekonominio susijungimo bei bevizio režimo šių šalių piliečiams.

Bendrijos vadovai šiai programai įgyvendinti iki 2013 m. numatė papildomai

Nukelta į 7 psl.

Raginama greičiau keisti Lietuvos kultūros politiką

Vilnius, gegužės 13 d. (President.lt) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė Seimui ir Vyriausybei išsiuntė Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių projektą ir laišką, kuriame pasiūlė Seimui šių metų pavasario sesijos metu kartu su visuomene apsvarstyti Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių projektą.

Laiške kreipdamasi į Seimo pirmininkę valstybės vadovė pabrėžė, kad kultūra yra ypatingai svarbi valstybės raidai, todėl Lietuvos kultūros politikos kaitos tikslas – atnaujinti Lietuvos kultūros politikos modelį, kuris padėtų atskleisti, išsaugoti ir plėtoti visuomenės kultūrinį tapatumą ir kūrybines galimybes bei ugdytų

asmens bei visuomenės kūrybingumą. Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių projektą parengė darbo grupė, kurioje dirbo Lietuvos meno kūrėjų sąjungos, kultūros ir meno, akademinės bendruomenės ir Kultūros ministerijos atstovai. Rengiant dokumentą buvo tariamasi su kultūros bendruomene.

Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

E. Masiulis lieka susisiekimo ministru

Vilnius, gegužės 13 d. (BNS) – Seimas nebalsuos dėl interpeliacijos susisiekimo ministrui Eligijui Masiuliui, todėl jis lieka pareigose. Seimas pritarė specialios parlamentarų komisijos nutarimo projektui, kuriuo siūlyta pritarti ministro atsakymams į pateiktus klausimus.

E. Masiulis pabrėžė, kad interpellacija jam – puiki galimybė Seimą ir visuomenę supažindinti su šalies transporto būkle. Jis teigė manantis, kad interpelacijos priežastis yra ne susisiekimo problemos. Opozicija priekaištavo, kad ministru tapus liberalų sąjūdiečių vadovu, partiją dosniai ėmė remti kelininkų bendrovės.

Vilnius, gegužės 13 d. (URM info) – Dviračių žygio „Aš + Tu = kmLT“ dalyviai, ARULS (Anglia Ruskin University Lithuanian Society) komanda Marius ir Remigijus, vykstantys dviračiais iš Škotijos, Aberdeen miesto į Lietuvą, gegužės 10 d. pasiekė Stokholmą. Kelionę jaunuoliai pradėjo Škotijoje balandžio 12 d. Stokholme juos priėmė Lietuvos ambasada ir Švedijos Lietuvių Bendruomenė. Ambasadoje įvyko susitikimas su žygio dalyviais, kurie pasidalino savo kelionės įspūdžiais. Susirinkusiems buvo parodytas dokumentinis filmas apie praėjusių metų žygį dviračiais į Lietuvą – „Grįžtam’09“. Susitikimo dalyviai taip pat dalinosi mintimis apie lietuvių gyvenimą užsienyje, jų santykius su Lietuva. Vakaro dalyviai pasirašė po ARULS parengta rezoliucija, pasižadėdami atlikti ką nors naudingo Lietuvai. Iš Stokholmo žygio entuziastai Marius ir Remigijus išvyko į šiauriausią Europos tašką Norvegijoje – Nordkapo iškyšulį.

URM nuotr.

Keli stambūs bankai įtariamai sukčiavimu

New York, gegužės 13 d. (BNS) – New York valstijos generalinis prokuroras Andrew Cuomo pranešė apie pradėtą aštuonių bankų, įtariamų sukčiavimu, tyrimą. Kaip skelbia JAV žiniasklaida, bankai įtariamai klaidinę vertinimų agentūras dėl savo sandorių su hipotekos vertybiniais popieriais.

Į prokuratūros akiratį pateko kelios stambiausios pasaulinės finansinės organizacijos, tarp jų – „Goldman Sachs“, „Citigroup“, „Morgan Stanley“, UBS, „Credit Suisse“, „Deutsche Bank“, „Credit Agricole“, taip pat „Merill Lynch“, šiuo metu priklausantis „Bank of America Corp“. Iš agentūrų, vertinusių sandorius su hipotekos vertybiniais popieriais, nurodomos „Standard & Poor’s“, „Fitch Ratings“, taip pat „Moody’s Investors Service“. Pačių bankų vadovybė atsisakė komentuoti šiuos Washington pareiškimus. Be to, prokuratūra ketina nustatyti, koku mastu prie galimų nusikaltimų gali būti prisidėję ir patys agentūrų S&P, „Fitch“ ir „Moody’s“ specialistai.

Šiame numeryje:

- **Sportas: futbolas, pasaulio sporto naujienos** (p. 2, 8)
- **Stovėjimo kaip strutis pasekmės** (p. 3, 8)
- **K. Girniaus skiltis** (p. 3, 8)
- **Kuo Kalėdų senelis skiriasi nuo Dievo?** (p. 4)
- **Mokyklos 60–asis gimtadienis – Atvirų durų diena** (p. 5)
- **V. Alantas (27)** (p. 9)
- **Kviečiame į dokumentinio filmo premjerą** (p. 10)
- **„Žaltvykslė“ kviečia pasijuokti** (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.73 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Kas šiais laikais kratosi žodžio „žalias“ ar „žaliasis“ ir nenori būti pavadintas pažangiu? Parduotuvėse renkamės „žalius“ produktus, ieškome vietinių „žalių“ turgelių, o ir namų buityje ne vienas iš mūsų stengiamės „pažaliuoti“. Net kun. Antanas Saulaitis, pasak vieno jo naujos knygos pristatyme Pasaulio lietuvių centre dalyvavusio gerbėjo teigimu, „going green“, suprask – yra labai pažangus arba „žaliasis“ (daugiau apie tai ir knygos pristatymą skaitykite šios dienos „Drauge“). Kaip praneša JAV Pilietybės ir imigracijos tarnyba, nuo šiol tikrai žaliomis – žalios spalvos – pataps ir „žaliosios kortelės“. Šalia to, naujos kortelės turės holografinius vaizdus, lazeriu išgraviruotus pirštų antspaudus ir radijo dažnio atpažinimo lustą (chip), kuris leis tokiose vietose kaip oro uostas perskaityti kortelę per atstumą. Ach, ta XXI amžiaus pažanga!

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė Ed. Šulaitis

„LITUANICOS“ FUTBOLININKAI SMENGA GILYN Į DUOBĘ

„Lituanicos“ futbolo komandai, atrodo, yra per sunku rungtyniauti aukščiausioje Čikagos ir apylinkių divizijoje. Praėjusį rudenį ji iš 9 susitikimų surinkusi tik 4 taškus (viena pergalė ir lygiosios), šio pavasario rate per 3 rungtynes nesugebėjo pelnyti nė vieno taško.

Nesėkmingas buvo ir gegužės 9 d. išvykoje įvykęs susitikimas su vidutiniokais – „Maroons“ komanda, kuriai pralaimėta vėl tik vieno įvarčio skirtumu – 1:2 (pirmosios rungtynės prieš „Belgrade“ baigėsi 0:1, antrosios – prieš „Vikings“ – 2:3).

Šį kartą lietuviai turėjo daugiausia progų įvarčiams pelnyti, tačiau paskutinę pirmojo kėlinio minutę praleistas netikėtas įvartis (ši kartą „Lituanicos“ vartus saugojo Deividas Markevičius, mat Irmantas Šatas vis dar neranda laiko padėti savo komandai).

Po pertraukos mūsiškiai atsigavo ir po pakelto kampionio Nidijus Puškorius gražiai nukreipė kamuolį į „Maroons“ vartų tinklą. Tada lietuviai turėjo dar bent porą puikių progų įvarčiams pasiekti, bet, gaila, jos liko neišnaudotos. O varžovams pavyko įmušti įvartį ir iškovoti tris taškus, mūsiškius paliekant paskutinėje lentelės vietoje su iš rudens sezono atsineštais 4 taškais.

Po praėjusio sekmadienio pirmenybių lentelė atrodo taip:

Vieta, kom. pav. rungt. skaičius	įvarčių sant. taškai
1. „Schwaben“ 12 26–10 31	
2. „Eagles“ 10 30– 5 27	
3. „United Serbs“ 11 17–16 23	
4. „Maroons“ 12 19–16 19	
5. „Green-White“ 13 18–20 18	
6. „Zrinski“ 11 14–16 14	
7. „Belgrade“ 12 12–16 12	
8. „Vikings“ 12 15–23 9	
9. „Sockets“ 11 6–21 5	
10. „Lituanica“ 12 15–27 4	

„Lituanicos“ trenerio nuomonė

Net ir po trečios nesėkmės treneris Algis Grochauskas nebuvo labai pesimistiškai nusiteikęs. Jis daugiausia kaltino tuos žaidėjus, kurie prižada ateiti rungtyniauti, bet žaidimo

dieną nepasirodo. Norint rungtynių metu daryti pakeitimus, dažnai tenka imti futbolininkus iš dublerių vienuolikės, o šie nelabai pritampa prie pagrindinių žaidėjų.

Treneris sakė, kad keli mūsų futbolininkai nusprendė rungtyniauti kitoje lygoje, kur už kiekvienas rungtynes gauna 100 dolerių, tai mūsiškiams ne pagal kišenę.

Algis Grochauskas

Jis teigė, jog kartais matosi ir teisėjų šališkumas mūsiškių nenaudai.

Kitos – ketvirtosios – rungtynės bus žaidžiamos šį sekmadienį, gegužės 16 d., 3 val. p. p. namuose – aikštėje prie Pasaulio lietuvių centro, Le-mont. Nepaisant to, kad bus rungtyniaujama prieš pirmaujančią – „Schwaben“ vienuolikę, treneris mano, jog, jei susirinks visi komandos žaidėjai, ją galima įveikti ir pelnyti pirmuosius šio sezono taškus.

Treneris kviečia visus futbolo sirgalius (o jų anksčiau būdavo 300–400) ateiti į šias rungtynes ir moraliskai paremti žaidėjus. Bus muzika, užkandžių ir gėrimų. Tad šį sekmadienį – visi futbolo arba tiesiog sporto mėgėjai kviečiami į sporto aikštę prie PLC. Palaikykime vienintelę lietuvių futbolo komandą Š. Amerikoje.

Veteranai pralaimėjo

Jau rungtyniauja ir klubo veteranai, kurie žaidė praėjusį šeštadienį savoje aikštėje prie PLC. Žaidžiant prieš stiprią „Schwaben“ komandą pralaimėta 1:4 rezultatu. Dabar veteranai turi 1 pergalę ir 2 pralaimėjimus, bet tikisi prasimušti į lentelės viršų, kur jie ankstesniais metais ne kartą yra buvę.

„Fire“ gavo pylos Toronto mieste

Čikagos profesionalų futbolo komanda „Fire“ praėjusį šeštadienį rungtyniavo Toronto mieste prieš „Toronto FC“. Visai netikėtai čikagiečiai turėjo grįžti į namus net su 4:1 pralaimėjimu. „Fire“ naudai 51-ąją žaidimo minutę vienintelį įvartį pel-

nė Logan Pause.

Dabar „Fire“ Rytų grupės lentelėje nukrito į 4 vietą (2 pergalės, 3 pralaimėjimai ir 2 lygiosios). Gegužės 15 d. „Fire“ vyksta į Kansas City, kur rungtyniaus su vietos komanda.

Lietuvos futbolo rinktinė žais su Ukraina

Gegužės 25 d. Charkovo „OSK Metalist“ stadione Lietuvos futbolo rinktinė žais draugiškas rungtynes su stipria Ukrainos rinktine. Lietuvos komandos naujasis treneris Raimondas Žutautas į kandidatų sąrašą įtraukė žaidėjus, kurie susirinks Vilniuje gegužės 20 d. Dėl įvairių priežasčių rinktinėje negalės žaisti nemažai užsienio klubuose žaidžiančių futbolininkų.

Iš numatytų futbolininkų treneris R. Žutautas ir jo padėjėjai Donatas Vencevičius ir Arminas Narbekovas bei vartininkų treneris Audrius Ramonas atrinks apie 20 žaidėjų, kurie važiuos į Ukrainą.

A. Klimavičius pelnė įvartį

Rusijos futbolo „Premier“ lygoje Novosibirsko „Sibir“ klubo komandoje žaidžiantis Arūnas Klimavičius rungtynėse su „Krylja Sovetov“ įmušė įvartį ir padėjo savo vienuolikei laimėti rungtynes – 4:1. Toje pačioje Sibiro komandoje rungtyniauja ir saugas iš Lietuvos Mantas Savėnas.

Vilniaus „Vėtrai“ gelbės Rusijos verslininkai

Viena iš geresnių Lietuvos futbolo komandų – Vilniaus „Vėtra“ pateko į finansinius sunkumus ir paprašė Rusijos pagalbos. Jos valdymą perima Rusijos verslininkai, o klubo įkūrėjas Romas Stašauskas liks garbės prezidentu.

Ši komanda pernai Lietuvos A lygoje liko II vietoje, o šiemet ji pakliuvo į finansines problemas. Dėl neišmokėtų atlyginimų ji ruošėsi išsiskirstyti. Tačiau R. Stašauskas susitarė su Rusijos verslininku A. Treušnikov ir jo grupe, kuri sutiko „Vėtrai“ padėti. Dabar planuojama prašyti A lygos licencijos galimybės žaisti elitinėje Lietuvos lygoje. Be to, „Vėtra“ pernai iškovojo kelialapį į UEFA Europos lygos turnyrą, kurį ji galėjo prarasti.

Moteryų futbolo taurės varžybos

Kasmetinės Baltijos šalių futbolo taurės varžybos šiemet įvyks šį savaitgalį Šiauliuose, centriniame Šiaulių stadione.

Gegužės 14 d. Lietuva žais su Latvija, o gegužės 16 d. su Estija. Gegužės 15 d. rungtyniaus estės ir latvės.

Moteryų profesionalių futbolo lyga

Čikagos moterų profesionalių komanda „Red Stars“ tarp 8 komandų užima priešpaskutinę – septintąją vietą. Čikagos komanda turi 3 pralaimėjimus, 1 pergalę ir 1 lygiąsias – viso 4 taškus. Paskutinėje vietoje tik su vienu tašku stovi Atlanta vienuolikė.

Daugiau sporto žinių skaitykite 8 psl.

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ“!
www.draugas.org

STOVĖJIMO KAIP STRUTIS PASEKMĖS

DAINIUS PAUKŠTĖ
Ekonominės migracijos reikalų komisijos narys,
Migracijos departamento prie VRM direktoriaus pavaduotojas

Strutis, galvą ikišęs į smėlį, stebėti, kas vyksta aplinkui, negali – jis nieko negirdi ir nieko nemato. Vadinasi, negali ir nieko daugiau daryti. kažkas panašaus pas mus vyksta, kai kalba pakrypsta apie emigraciją. O padėtis blogėja jau dienomis. Jos vaizdą pateikia skaičiai. Gyventojų registro duomenimis, per keturis šių metų mėnesius savo išvykimą iš Lietuvos deklaravo 16,057 asmenys. Per tą patį 2009 metų laikotarpį išvykimą deklaravo 5,572 asmenys. Taigi, turime augimą, kuris sudaro 288 procentus!

Manychiau, kad panikuoti kol kas nėra reikalo, bet susirūpinti tokiais reiškiniais – seniai laikas. Tuo labiau, kad artėjame prie „tikrųjų“ skaičių. Paviešinti privalomojo sveikatos draudimo nemokėjimo faktai paskatino išvykusiuosius pagaliau, nors ir pavėluotai, deklaruoti savo išvykimą. Pagal išvykimo deklaracijos pateikimo vietą, šiam konkrečiam laikui, galime nustatyti nedeklaravusiųjų savo išvykimo asmenų skaičių. Per 4 šių metų mėnesius buvo pateiktos 16,057 išvykimo iš LR deklaracijos: 6,829 – LR konsulinėse įstaigose, 6,817 – seniūnijose (savivaldybėse) Lietuvoje ir 2,411 – elektroniniu būdu (internetu).

Akivaizdu, kad tie, kurie deklaravo gyvenamąją vietą užsienyje (6,829), buvo nedeklaravę savo išvykimo. Galime padaryti prielaidą, kad deklaravusieji savo išvykimą elektroniniu būdu irgi yra užsienyje ir taip pat buvo nedeklaravę savo išvykimo (2,411). Vadinasi, iš viso savo išvykimo buvo nedeklaravę 9,240 asmenų. Manau, kad tai tikrai dar ne visi. Nuojauta kužda, kad nedeklaravusiųjų yra bent kelis kartus daugiau. Bet laikui bėgant ir jie išlįs į dienos šviesą. Ko gero, deklaruoti savo išvykimą reikalo nematys tik tie, kurie yra pasiryžę galutinai nutraukti visus savo socialinius, ekonominius ir kultūrinius ryšius su Lietuva.

Kad galėtume lyginti skaičius, mums šiuo atveju svarbesnis yra kitas išvykusiųjų skaičius, t. y. tie, kurie deklaravo savo išvykimą čia – seniūnijose (6,817). Tai – naujai išvykusieji, „šviežiausi“ emigrantai. Iš dabar Lietuvoje gyvenančių jie labiausiai reaguoja į padėtį šalyje. Prieš metus tokių buvo 5,572 asmenys. Taigi, po keturių šių metų mėnesių išvykstančiųjų iš Lietuvos srautas didėja 22,3 procento, nors vasario viduryje šio srauto padidėjimas sudarė tik 16 procentų. Išvada viena – padėtis ir toliau blogėja. O emigracijos apimtys apie Lietuvą metų pabaigoje, pridėjus anksčiau nedeklaravusių savo išvykimo, atrodo iš viso tragiškai.

Ką daryti?

Tai amžinas klausimas. Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudaryta Ekonominės migracijos reikalų komisija (toliau – ERK) palikta merdėti, todėl Vyriausybės ausų nepasiekia siūlymai vienaip ar kitaip reaguoti į

besiklostančią padėtį. O jos ataskaita už 2009 metų veiksmus yra reakcija į prieš dvejus metus Lietuvoje buvusią padėtį, kai augo grįžtančiųjų srautai, mažėjo išvykstančiųjų, augo imigracija ir pan.

Tuo tarpu iš įvairių valstybės institucijų emigracijos tema sklinda prieštaringi pareiškimai ir žinios. Geriausias pavyzdys – atvejis su privalomuoju sveikatos draudimu. Nors apie išvykimo nedeklaravimo pasekmes Ekonominė reikalų komisijoje šnekėta dar prieš paskutinius Seimo rinkimus, komisija šiuo klausimu nesugebėjo sukurti pasiūlymo. Nejaugi vienos iš ministerijų vadovų pasiūlymą mūsų emigrantų tėvams socializuoti savo atžalas šalyse, į kurias jie yra atvykę, t. y. skatinti juos priimti, reikia laikyti mūsų Vyriausybės migracijos politikos dalimi? O nelankančių mokyklų moksleivių paieškos, rezultatai ir išvados? Kokias pasekmes sukelia darbo rinkos teisinės bazės liberalizavimas arba kaip emigracijos augimą įtakoja ir taip nedidelių socialinių užtikrinimų nuoseklus mažinimas? Tokie klausimai jau turėjo būti ERK dienotvarkėje. Visa tai liudija, kad emigracijos procesams bėgame iš paskos.

O gal jas, emigracijos politikos kryptis, bent jau iš pradžių galima būtų apčiuopti iš šių teiginių:

– Valstybė savo piliečiams pagaliau prisipažįsta, kad, esant dabartiniams sunkumams, nesugeba pasirūpinti visais, kuriems tokios pagalbos reikia.

– Valstybė neskatina, bet ir neprieštarauja, kad aktyvesni jos piliečiai, norėdami greičiau prakusti, pasinaudoja ES teikiamomis galimybėmis ir išvyksta laikinai padirbėti į kitas ES šalis.

– Vyriausybė imasi teisinių priemonių, kad laikinai išvykę žmonės iš karto „nevirstų“ emigrantais, kaip yra dabar, o, pavyzdžiui, 5 metus turėtų „laikiniai išvykusiųjų“ statusą, todėl pasižada tam laikotarpiui įstatymiškai sutvarkyti jų teisinę padėtį.

– Tėvai ne skatinami socializuoti vaikus užsienyje, o pagal Vyriausybės migracijos politiką (vaikai turi mokytis ir augti jiems pažįstamoje ir gimtoje aplinkoje) siūloma, jeigu neturi kam palikti vaikų, apgyvendinti juos tam skirtuose internatuose už prieinamą ir protingą kainą arba vaikus, teisiškai įforminus globą, palikti namuose. Tokiu atveju valstybė imsis atsakomybės, kad vaikai turėtų galimybę ne tik mokytis, bet ir tobulėti jų pasirinktoje užklausinėje veikloje, organizuos priemones, kad turiningai būtų praleidžiamas jų laisvalaikis.

– Vykdydama minėtus įsipareigojimus, Vyriausybė skiria Švietimo ir mokslo ministerijai papildomų asignavimų priimtiems įsipareigojimams įvykdyti, į šią veiklą įtraukiami tiek dirbantys, tiek jau į pensiją išėję pedagogai.

– Taip būtų užtikrinamas išvykusių tėvų ryšys su Lietuva ir galimybė jų vaikams po mokyklos baigimo tęsti mokslus Lietuvos aukštojoje ar

Nukelta į 8 psl.

KĘSTUTIS GIRNIUS

Atia, demokratija?

Galima nemėgti prezidentės Dalios Grybauskaitės, galima, kartais net būtina, kritikuoti jos politiką. Bet kritika turi turėti mažiau-sią sąsają su tikrove, ji negali būti vien lakios vaizduotės ar nesuvaldomos pagiežos vaisius.

Prieš kelis mėnesius Aloyzas Sakalas pareiškė, kad Lietuvoje turime „diktatorę prezidentę“. Balandžio pabaigoje Arūnas Valinskas įspėjo, kad „mes einame autoritarinio režimo link“. Tą pačią muziką jau kurį laiką groja „Lietuvos rytas“, ir šiek tiek švelnesne forma mintis pateikia kolega Lauras Bielinis.

Jeigu D. Grybauskaitė siektų daugiau galių, juolab žengtų autoritarizmo linkme, ji ieškotų sąjungininkų tarp politikų, versle ir žiniasklaidoje. Bet ji parodoma to nedaro. Prezidentė dabar gal net vienišesnė, nei buvo kadencijos pradžioje. Iš tiesų jai galima labiau priekaištauti dėl nenoro susipurvinti rankas kasdiene politika, negu dėl ketinimų savo rankose sutelkti ypač daug galių.

Prezidentė laikosi gana neutraliai koalicijos ir opozicijos atžvilgiu. Nors ji teigiamai vertina Vyriausybės pastangas suvaldyti biudžeto deficitą bei ūkį ir neslepia, kad nėra susižavėjusi opozicijos planais, ji nėra viešai ištisusi pagalbos rankos nei braškančiai Permainų koalicijai, nei palaiminusi opozicijos.

D. Grybauskaitė nei telkia savo šalininkus, nei organizuoja ją palai-kantį judėjimą, kuris būtų „prezidentinės partijos“ branduolys, kaip darė kadenciją baigęs prezidentas Valdas Adamkus. Per 2000 metų Seimo rinkimus jis atvirai rėmė, net padėjo sukurti vadinamosios Naujosios politikos bloką, kuris turėjo būti atsvara konservatoriams ir socdemams bei tapti kišenine jo partija.

D. Grybauskaitė neilirtuoja su oligarchais ir stambiuoju verslu, neturi tokių draugiškų ryšių su verslo grupėmis, kokių V. Adamkus turėjo su „Maximos“ dešimtuku. Joks Žilvinas Marcinkevičius nevaikštinėja po prezidentūrą. Ji nieieško sąjungininkų spaudoje, nesistengia įsiteikti kuriai nors žiniasklaidos organizacijai. Kontrastas su V. Adamkumi vėl akivaizdus. Buvęs prezidentas aktyviai rėmė Audriaus Siaurusevičiaus kandidatūrą į LRT generalinio direktoriaus postą. LRT neliko skolinga – ji apie V. Adamkų kalbėjo vien gerai.

D. Grybauskaitei priekaištaujama, kad ji pažeidžia valdžių atskyrimo principą, kišasi į kitų valdžių veiklas. Bet Konstitucija suteikia prezidentei teisę vetuoti Seimo priimtus įstatymus, atitinkamomis sąlygomis skirti ir atleisti ministrus ir t. t. Taigi valstybės vadovė įpareigota „kištis“ į kitų valdžių reikalus. Ji tai daro atsargiai. Tapusi prezidente, D. Grybauskaitė beveik nekeitė Vyriausybės sudėties, tik vienas ministras turėjo atsisakyti savo portfelio. Ji nėra vetavusi daug įstatymų. Kitos valdžios neturi pagrindo skųstis.

Vienas pagrindinių „kišimosi“ įkalčių – praeitą rudenį išreikšta nuomonė, kad A. Valinskas netinka būti Seimo pirmininku. Neįmanoma rimtai traktuoti šio priekaišto. Valstybės galva turi teisę ir pareigą komentuoti įvykius ir vertinti politikus, nes kitaip negalėtų turėti įtakos krašto gyvenimui. D. Grybauskaitės pastabų A. Valinskui negalima lyginti su prezidento V. Adamkaus ištisus mėnesius trukusiu mėginimu 1999 metais nuversti tuometį ministrą pirmininką Gediminą Vagnorių, nors premjerą palaikė parlamento dauguma.

L. Bielinis teigia, kad valstybės tarnyboje dėl prezidentės nepakantumo „sukurta totalaus nepasitikėjimo ir įtarumo vienas kitu atmosfera. Taigi aukšto rango valdininkai šiandien yra labiau ‘broliai baimėje’ nei veikianti valstybės valdymo sistema“. L. Bielinis baigia savo pasakojimą žodžiais: „Atia, demokratija...“

Kritika griežta, bet neatitinka tikrovės. Prezidentės kadrų politika yra nuosaiki. Ji neskubėjo atleisti Valstybės saugumo departamento (VSD) direktoriaus Povilo Malakauskio ar generalinio prokuroro Algimanto Valantino, nors abu susikompromitavę vadovai negebėjo tinkamai vadovauti savo tarnyboms. Ir dėl to ji buvo smarkiai kritikuojama, ypač dėl A. Valantino. Pertvarkos vyksta lėtai, gal net per lėtai. Skubėjimo ir plataus masto valymų tikrai nebūta. Be to, ministrai ir aukšti pareigūnai nėra drovūs gimnazistai, kuriuos būtų galima lengvai įbauginti.

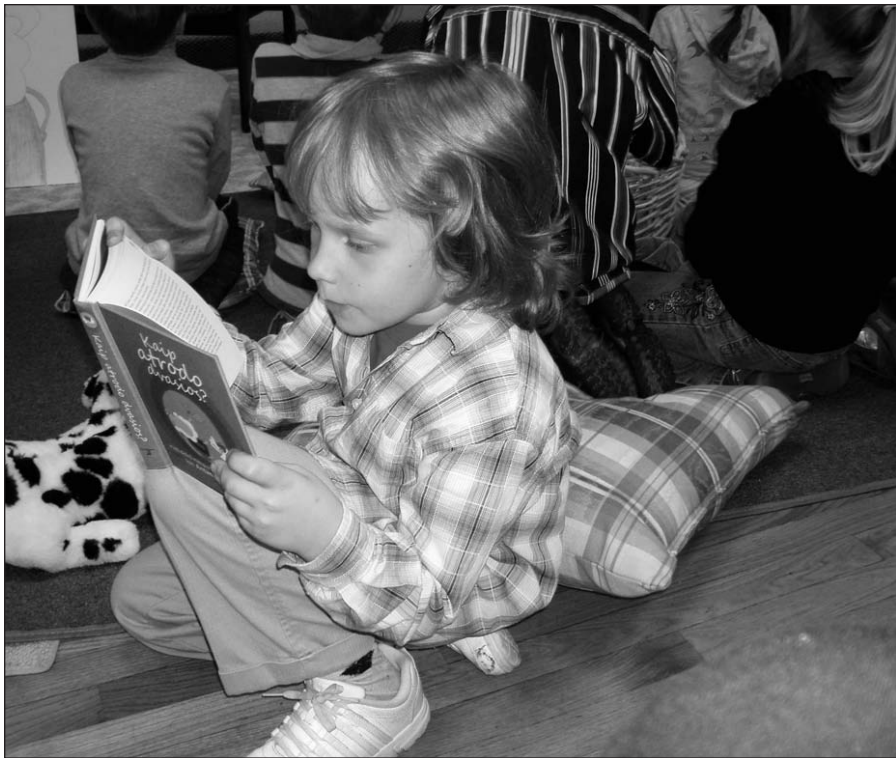
Daug dėmesio sulaukė užsienio reikalų ministro Vygaudo Ušacko ir ambasadoriaus Gruzijoje Mečio Laurinkaus atstatydinimas. Abu kartais vaizduojami kaprizingos moters aukomis. Bet valstybės vadovė negalėjo nereaguoti į jų iššūkius. V. Ušackas viešai reiškė nuomonę, kuri prieštaravo prezidentės nuostatoms, o prezidentė, ne ministras nustato užsienio politikos gaires. Užsienio ambasadorius, su kuriais esu kalbėjęs, stebina ne V. Ušacko atstatydinimas, bet tai, jog pats ministras nesuprato, kad toks jo elgesys nesuderinamas su jo pareigomis, ir pats neatsistatydino.

Neginčytina M. Laurinkaus teisė būti „Lietuvos ryto“ apžvalgininku. Bet ne tada, kai jis buvo Lietuvos ambasadorius Gruzijoje. Reikėjo jį atleisti, norint visiems priminti, kad ambasadoriai negali politikuoti. Būsimas M. Laurinkaus darbdavys pirmasis

Nukelta į 8 psl.

Kun. Antanas Saulaitis... „going green”.

Pirmoji Vincento Reneckio pažintis su kun. Saulaičio knyga.

Karilės Vaitkutės nuotraukos

Kuo Kalėdų senelis skiriasi nuo Dievo?

Kun. A. Saulaičio, SJ knygos vaikams „Kaip atrodo dvasios?” pristatymas

KARILĖ VAITKUTĖ

Kas yra visur ir bet kur, viską mato ir viską girdi? Jei galvosite, kad Dievas, tai apsiriksate. Bent jau mano sūnaus akyse, nes, jo nuomone, taip gali daryti (ir, žinoma, daro) tik Kalėdų senelis, kuris net didžiausiame triukšme, gatvėje ar automobilyje girdi, ką savo vaikai. Taigi, kalbėti reikia gražiai. Nesipykti ir nesibarti. Antraip – nebus dovanų. Kartais nėra taip paprasta paaiškinti vaikui, kuo skiriasi Kalėdų senelis nuo Dievo.

Nežinau, kaip mes anksčiau gyvenome be kun. Antano Saulaičio, SJ knygos „Kaip atrodo dvasios?”, kur surašyti atsakymai į labai svarbius vaikų klausimus apie Dievą. Iš pirmo žvilgsnio klausimai gali pasirodyti juokingi ir nerimti. Na, koks gi čia klausimas – „Kokia Kristaus pavardė?” arba „Kas gyvena anksčiau: di-

nozaurai ar Adomas ir Ieva?” arba „Ar Komunijoje, kurią dalija kunigas, yra vitaminų?” Bet būtent tokie klausimai yra labai rimti ir svarbūs smalsiam vaikui, nekantraujančiam sužinoti viską apie viską. O tėvams atsakymų būtent į tokius klausimus neretai pritrūksta. Pamenu, kaip mano mažasis buvo be galo įsižeidęs, kad jo vyresnei sėsei komuniją, t.y. jo akimis žiūrint, kažkokį baltą sausainėlį bažnyčioje duoda, o jam – ne. Kokia neteisybė! Veltui sesė stengėsi įtikinti, kad nieko ten skanaus, visai nesaldus tas paplotėlis. Ir kaskart, atėjus į bažnyčią, mažiesiems klausimų ištisi debesys susitvenkia. Kaip smagu, kad atsirado kunigas, kuris moka mažųjų kalbą, t.y. gali rimtu veidu, bet žaisminga ir paprasta kalba išdėstyti atsakymus vaikams.

Jėzuitų vienuolis, kun. Saulaitis pažįstamas daugeliui. Ilgą laiką dirbęs Brazilijoje, vėliau JAV, vėliau Lie-

tuvoje, dabar vėl sugrįžo į Šiaurės Ameriką ir šiuo metu jį galima sutikti Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont miestelyje, netoli Čikagos. Čia gegužės 7 dieną ir įvyko jo naujos knygos „Kaip atrodo dvasios?” pristatymas. Pristatyti knygą žaismingai padėjo Grasilda Reinys. Užsijuosusi šeimininkės prijuostę ji į dubenį pylė gerumo, bėrė išminties, maišė „tešlą” iškepė „pyragą” – naują ir idomią knygą. Salėje susirinkę vaikai galėjo sėdėti visai arti kunigo – ant grindų išdėliotų kilimėlių bei pagalvėlių, žaisti pliušiniais žaislais ir klausytis atsakymų į savo ar kitų žmonių klausimus. Programai šventiškos ir pakilios nuotaikos suteikė dainelės, kurias atliko Pal. J. Matulaičio misijos vaikų choras „Vyturys”, akompanuojant vadovui Dariui Polikaitiui.

O kun. Saulaitis, kaip vėliau paaiškėjo apklausus mažuosius, yra vi-

sai nebaisus, nes jis „toks kažkoks švelnus”. Į susitikimą – „knygos-pyrago” ragavimą, jis atėjo taip pat užsijuosęs „virėjo” prijuostę. Ir ne bet kokią, o nukabinėtą sausais makaronais, saldainiais ir dar kažin kokiomis gėrybėmis. Mano sūnaus nuomone, kunigas tokiais drabužiais apsirengęs buvo tikriausiai todėl, kad jis „going green”. Vadinasi, labai pažangus, „žaliasis”.

Ši knyga – tai jau dvidešimt šeštas jėzuito „kūriny”, iširikiuojantis į būrį kitų jo knygų. „Tyto albos” leidykloje išleistoje knygelėje pateikiama tik dalis klausimų ir atsakymų, kuriuos jau bene dešimt metų spausdina Lietuvoje leidžiamas žurnalas vaikams „Bitutė”. Taigi, autoriaus žodžiais tariant, galima sakyti, kad knyga buvo rašoma dešimt metų, nors neištisai.

* * *

Sėdžiu salėje ir galvoju, koks didžiulis yra skirtumas tarp mano vaikystės niūrių, rūsio šalčiu ir mirtimi alsuojančių, nors ir auksu žibančių bažnyčių bei jose vaikui nesuprantamus judesius darančių ir nesuprantamus, nors ir lietuviškus, žodžius sakančių dažnai rūsčių kunigų, ir šios šviesios salės, kurioje tarp balionų-drugelių ir gėlių sėdi virėjo prijuostę užsijuosęs kunigas ir, tartum vaikų darželyje, dalinasi savo prisiminimais apie tai, kaip vaikystėje jį apipurškė šeškas, išklauso visažinių septynmečių patarimų, kad po tokių nuotykių reikia praustis pomidorais, toliau pasakoja apie tai, kaip jis Lietuvos kapinėse Vėlinių vakarą sutiko tikrą dvasią, kurios visai neišsigando, ir vardina komunijoje esančius vitaminus – D (džiaugsmą), M (meilę), A (atjautą), B (bičiulystę), T (teisingumą), R (ramybę) ir V (vienybę).

Norintieji perskaityti visą knygą galėjo ją nusipirkti čia pat, salėje. O jei knygoje vaikas neras atsakymo į kokį nors jam labai svarbų ar sunkų klausimą, manau, galės paklausti kun. Saulaičio tiesiogiai Pal. J. Matulaičio misijoje Lemonte arba parašydamas savo klausimą „Bitutės” žurnalui. Šių žurnalų taip pat visuomet galima rasti prie bažnyčios durų Lemont. Galima pasiimti, paskaityti namuose, o paskui atnešti atgal, kad ir kiti galėtų paskaityti ir pasidžiaugti.

Pakilios nuotaikos suteikė Pal. J. Matulaičio misijos vaikų choras „Vyturys” (vad. Darius Polikaitis).

Živilės Ramašauskienės nuotr.

LOS ANGELES, CA

Mokyklos 60-asis gimtadienis–Atvirų durų diena

JOLANTA BAČIULYTĖ

Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, atšventusi 60-ies metų jubiliejų, didžiuojasi bene vienos seniausių lituanistinių mokyklų JAV vardu. Be pertraukų nuo 1949 m. čia renkamas mokyti lietuvių kalbos, istorijos, dainų ir šokių. Los Angeles lietuviai džiaugiasi savo mokyklos ilgu gyvavimu. Ištisus mokslo metus 60-ąjį gyvavimo jubiliejų mininti Los Angeles lituanistinė mokykla surengė ypatingą šventę vaikams. Balandžio 24-osios šeštadienis tapo atvirų durų diena vaikams, tėvams, seneliams, buvusiems mokiniams ir draugams. Ši kart vietoje ramių pamokų mokykloje aidėjo vaikų šurmulys, dainos, vyko žaidimai, pramogos ir talentų pasirodymai.

Mokyklos gimtadieniui buvo ruošiamasi iš anksto: kiekviena klasė sukūrė prisistatymo plakatus su nuotraukomis, rašinėliais ir piešiniais. Salė buvo išpuošta spalvotais balionais bei plakatais ir daiktais iš įvairiausių mokyklos projektų ir šiųmečių darbų: vaikų nupieštais skydais, skirtais paminėti Žalgirio mūšio 600 m. sukaktį, nuotraukomis su lietuvių kariais Afganistane, skaitančiais Los Angeles mokinukų nusiųstus laiškus, skrybėlėmis, kurias vaikai gamino Haičio žemės drebėjimui paremti. Ištisą salės sieną puošė tikybos pamokose padaryti plakatai, liudijantys 2000 m. pasaulio, bažnyčios ir Lietuvos istoriją. Salėje vyko parodėlė, kurioje puikavosi mokyklos išleisti leidiniai, metraščiai ir nuotraukos.

Bene didžiausia ir gausiausia nuotraukų, plakatų, kvietimų, tautinių drabužių ir puošmenų paroda buvo taip pat 60 metų veiklos jubiliejų atšventusio šokių kolektyvo „Spindulys“. Mokinukai – nuo darželio iki

vyriausiųjų klasių šoka „Spindulio“ ansamblyje. Be Danguolės Varnienės vadovaujamo „Spindulio“ pasirodymo neapsieina nė vienas kultūrinis renginys Los Angeles. Jau 60 metų jis tęsia lietuviškų tradicijų, šokių ir dainų puoselėjimo darbą.

Po rytinių padėkos Mišių vaikai ir svečiai rinkosi į išpuoštą salę oficialiai programai. Mokyklos direktorė Marytė Newsom pasveikino visus susirinkusius ir pakvietė šauniai atšvęsti mokyklos gimtadienį. Per 60 mokyklos gyvavimo metų čia dirbo daugiau nei 200 mokytojų. Direktorė pasveikino buvusius mokyklos vadovus ir administracinius padėjėjus Dalilę Polikaitienę, Algirdą Žemaitaitį, Violetą Gedgaudienę ir kitus.

Talentų programą nuotaikingai vedė Los Angeles Dramos sambūrio aktorius Rolandas Žukauskas – Miško burtininkas. Jaunuosius atlikėjus paruošė Kazlauskų šeima. Styginiais instrumentais, viola ir fleita grojo orkestrėlis „Gintarėliai“: Aras, Lelija, Gintas ir Kristina Kazlauskai, Egėlė Urbonaitė ir Lina Žmuidzinaitė. Pianinu grojo Martynas ir Kristina McKenna ir Rūta Maknytė, blokfleita – trečios klasės mažieji muzikantai. Jauniesiems muzikantams akompanavo muzikas Viktoras Ralys, o bendrai dainai kvietė folkloristas ir istorijos mokytojas Audrius Avižienis. Skambėjo lietuvių liaudies dainos ir žymių Hollywood filmų ir žaidimų garso takelių melodijos.

Pasibaigus talentų programai vyko įvairūs užsiėmimai. Vaikai keliavo per klasių stoteles, kur turėjo atlikti linksmas užduotis. Mokyklos kiemelyje vaikai mėgavosi smagiomis pramogomis: vėrė spalvotas karoliukus, tapė akvarele, gardžiavosi skanėstais. Anot mokyklos direktorės M. Newsom, visi keliai vedė į mokyklą!

Danguolė Varnienė (antra iš dešinės) prie jos mamai Onai Razutienei skirto stendo.

Trečios klasės mažieji muzikantai.

Vaikai stotelėse atliko linksmas užduotis.

Programą stebėjo mokinukai, tėveliai, mokytojai.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org arba dalia.cidzikaite@gmail.com

„DAR APIE CHRISTENDOM COLLEGE“

Š. m. balandžio 28 d. „Drauge“ Romualdas Kriaučiūnas savo straipsnyje „Christendom kolegijos šūkis – ‘Visa atnaujinti Kristuje’“ rašo, kad bent iki šiol jis nieko apie šią kolegiją nesąs girdėjęs.

Aš esu ne tik apie ją girdėjęs, bet ir gavęs iš jos daugiau nei 800 puslapių ilgumo įdomią knygą „The Rise and Fall of the Communist Revolution“, parašytą Warren H. Carroll.

Jau knygos pradžioje autorius pamini Amerikos lietuvių, laisvės kovotoją Andrių Eivą už jo 1991 metų herojišką veiklą; vėliau Lietuva minima ir kituose knygos puslapiuose. Be to, štai kokios nuotraukos yra toje knygoje: Kryžių kalno, vysk. T. Matulionio, Vyto Milvydo ir sovietinio tanko 1991 m. sausio mėnesį Vilniuje.

Tadas Navickas
Coeur D'Alene, ID

O ŠVENTA LIETUVIŠKOJI...

Skaitau „Draugą“, skaitau ir kitą spaudą lietuvių kalba ir stebiuosi visais naujadarais, kuriuos ne visada suprantu. Tiesa, anglų kalba padeda suprasti kai kurių žodžių reikšmę, bet ne visada.

Štai naujai sukurti žodžiai: „štrichas“, „pikas“, „thankas“, „gide“, „edukacinė“, „reidas“, „vakcina“, „turnė“. Tai tik iš vieno „Draugo“ numerio. Taip švariname lietuvių

kalbą, nes prieš keletą metų atvykę iš Lietuvos lietuviai mums, DP, aiškino, kad mes nebemokame kalbėti lietuviškai. Kokią kalbą išmoks mūsų anūkai?

Juokėmės čia atvykę, kaip vietiniai lietuviai kalbėjo, o dabar kas juoksis? Sakydavo: „Boisiuk, boisiuk, nebėk per strytą, bo karas užkilins...“

B. Kronienė
Willowbrook, IL

Ateityje pageidautume iš skaitytojų sulaukti ne tik kritikos ir pastabų, būtų gerai, jei nurodytumėte tiksliai, apie kurį „Draugo“ numerį kalbama.

Redakcija

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Vilnius, gegužės 13 d. (ELTA) – Vilniuje besikuriančios organizacijos „Tautos ateities forumas“ (TAF) rengtas mitingas nesudomino, kaip buvo žadėta, pensininkų, studentų ir visų piliečių, nusivylusių teisėsauga ir Lietuvos valdžia. Į protesto akciją susirinko iki 100 žmonių. Ant Tauro kalno skambant patriotinėms dainoms daugiausia susirinko pensinio amžiaus žmonės, buvo matyti „frontininkų“, „murzininkų“, Naujosios sąjungos, Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos atstovų, patriotiškai nusiteikusių jaunimo – vadinamųjų „skustagalvių“. Piketuotojai pasisakė prieš pensijų mažinimą, aukštojo mokslo pertvarką, ragino įvesti tiesioginius savivaldybių tarybų narių bei merų rinkimus, jog ateityje ir Seimo nariai būtų renkami tiesiogiai, o ne pagal partinius sąrašus. Didelis dėmesys mitinge buvo skirtas spragoms šalies teisėsaugos sistemoje ir vadinamajai Kauno pedofilijos istorijai. **ELTA** nuotr.

Poetė Zita Mažeikaitė.

ELTA nuotr.

Vilnius, gegužės 13 d. (ELTA) – Kitą savaitę prasidėsiančio 46-ojo festivalio „Poezijos pavasaris“ laureate bus paskelbta poetė Zita Mažeikaitė. „Poezijos pavasario“ laurai Z. Mažeikaitei atiteks už Rašytojų sąjungos leidyklos išleistą eilėraščių knygą „Tenoriu būti“. „Poezijos pavasario“ metu Z. Mažeikaitei bus įteiktas ne tik pagrindinis festivalio apdovanojimas, bet ir Vilkaviškio savivaldybės teikiama Salomėjos Neries vardo premija. Tuo tarpu Šilalėje teikiama Dionizo Poškos vardo premija atiteks poetui Henrikui Algiiui Čigrieiui. Už debiutinę knygą skiriamą Zigmo Gėlės premiją gaus poetas Vytautas Stankus, išleidęs eilėraščių knygą „Vaikščiojimas kita ledo puse“.

Daugėja nesusituokusių porų

Vilnius, gegužės 13 d. (BNS) – Septynerius metus (2002–2008 metais) sparčiai augęs santuokų skaičius pernai sumažėjo, tuo metu nesusituokusių porų daugėja, skelbia Statistikos departamentas.

Departamento duomenimis, 2009 m. susituokė 20,500 porų. Tai yra 3,500 mažiau nei 2008 m., kai buvo registruota daugiau kaip 24,000 santuokų. Pernai susituokė mažiau porų nei 2007 m. ir 2006 m. Pernai sumažėjo ir ištuokų. Per paskutiniuosius penkerius metus po ištukos šeimos be vieno iš tėvų (dažniausiai be tėvo) liko gyventi 46,400 vaikų. Pernai pirmą kartą vedę vyrai sudarė 78,1 proc. visų vedusių vyrų, pirmą kartą ištekęsios moterys – 79,9 proc. visų ištekęsųjų. Pakartotinai tuokėsi apie penktadalis vyrų ir moterų.

Statistikos departamentas atkreipia dėmesį, kad šeimą linkstama kurti sulaukus kiek vyresnio amžiaus: 2009 m. vidutinis pirmą kartą vedusių vyrų amžius buvo 28 metai, kai 2005 m. – 27-eri, pirmą kartą ištekęsios moterų – 26,2 metų, kai 2005 m. – 24,9 metai. Pasak statistikos, mažėja santuokų, kuriose bent vienas sutuoktinių buvo nepilnametis. Pernai vedė 7 nepilnamečiai vaikinai, o ištekęsųjų nepilnamečių merginų buvo geroai daugiau – 115, bet mažiau nei prieš penkerius metus. Pernai dauguma porų susituokė vyrams esant vyresniems už moteris, penktadalis – moterims esant vyres-

nėms. Daugiau negu dešimtadalis susituokusiųjų buvo vienmečiai.

Anot Statistikos departamento, padaugėja santuokų su užsienio piliečiais: pernai įregistruota 3,300 tokių santuokų (16 proc. visų santuokų), tai yra beveik 1,000 daugiau nei 2005 m. Daugiausia Lietuvos šalies moterų susituokė su Vokietijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Rusijos, Jungtinės Karalystės piliečiais.

Nepaisant santuokų skaičiaus sumažėjimo, gimstamumas, kaip ir pastaruosius penkerius metus, pernai augo: 2009 m. gimė 36,700 kūdikių, arba 1,600 daugiau nei 2008 m. Beveik trečdalis vaikų pernai gimė nesusituokusiems tėvams. Gimusiųjų skaičius tūkstančiui gyventojų padidėjo nuo 8,9 2005 m. iki 11 2009 m. Daugumoje Lietuvos šeimų auga po vieną vaiką. 2009 m. pirmieji vaikai šeimoje sudarė pusę visų gimusiųjų, antrieji – apie trečdalį, tretieji – dešimtadalį, ketvirtieji ir paskesnieji – 4,5 proc. Trečiais ir paskesniais šeimoje gimusių vaikų dalis sumažėjo nuo 16,7 proc. 2005 m. iki 14 proc. 2009 m.

Vidutinis gimdančių pirmąjį savo vaiką gimdyvių amžius 2009 m. buvo 25,5 metai. Statistikos departamentas teigia, kad gausėja kartu gyvenančių nesusituokusių porų. Pernai santuokos neįregistravusiems tėvams gimė 10,300 kūdikių, kai 2005 m. – 8,700. Pernai dauguma vaikų, gimusių santuokos neįregistravusiems tėvams, buvo įregistruoti pagal abiejų tėvų pareiškimą.

Prisidėti prie „Laisvės kelio“ galima ir per „PayPal“ sistemą

Vilnius, gegužės 13 d. (laisveskelias.lt) – Prisidėti prie pilietinio projekto „Laisvės kelias“ jau galima ir per didžiausią pasaulyje elektroninio mokėjimo sistemą „PayPal“.

„Sulaukėme nemažai skambučių ir elektroninių laiškų iš užsienio lietuvių su prašymais, kad skulptūros „Laisvės kelias“ plytų būtų galima lengviau įsigyti užsienyje. Iki tol tai buvo įmanoma tik per Lietuvos elektroninės bankininkystės sistemas“, – sako projekto idėjos autorius, skulptorius Tadas Gutauskas. Pasak jo, „PayPal“ sistema pirkėjai naudojasi nemokamai – už pervedimą komisiniai išskaičiuojami iš pardavėjo.

Skulptūra „Laisvės kelias“ – tai kovos už nepriklausomybę atminimas ir laisvės bei vienybės simbolis ateities kartoms. Pasak T. Gutausko, tai – raginimas nepamiršti vienybės idėjų, padėjusių Lietuvai prieš 20 metų išsikovoti laisvę.

Skulptūra iškilis legendinio Bal-

tijos kelio atkarpoje Vilniuje ir simbolizuos gyvą žmonių grandinę. Kiekvieno asmens ar šeimos, parėmusios projektą, vardas ir pavardė ar šeimos pavardė bus išpaušta plytoje, iš kurių bus sumūryta skulptūra. Prie šio pilietinio projekto jau prisidėjo ne tik Lietuvos, bet ir JAV, Kanados, Didžiosios Britanijos, Airijos ir Norvegijos gyventojai, daugiausia lietuvių tautybės.

Pritarus Vilniaus miesto plėtros departamentui, skulptūra iškilis Konstitucijos prospekto ir Geležinio vilko gatvių sankirtoje palei transporto žiedą. Projektas „Laisvės kelias“ 2010 metų sausio 20 d. Vyriausybės nutarimu yra įtrauktas į Lietuvos valstybės atkūrimo paminėjimo remtinų renginių planą, projektą globoja Lietuvos Nacionalinė UNESCO komisija. „Laisvės kelią“ planuojama atidengti šių metų rugpjūčio 23 dieną minint Baltijos kelio 21-ąsias metines.

„Laisvės kelią“ planuojama atidengti šių metų rugpjūčio 23 d. minint Baltijos kelio 21-ąsias metines. **laisveskelias.lt** nuotr.

D. Grybauskaitė pasveikino naują Jungtinės Karalystės premjerą

Vilnius, gegužės 13 d. (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino David Cameron, tapusį Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės ministru pirmininku.

„Esu tikra, kad Jums vadovaujant Jungtinė Karalystė sėkmingai įveiks Jūsų šalį ir visą Europą kankinančią ekonomikos krizę. Taip pat esu tikra, kad jau šiuo metu artimas ir glaudus mūsų šalių politinis dialogas visais svarbiausiais tarptautinės politikos ir saugumo klausimais taps dar glaudesnis, o ekonominis bendra-

darbiavimas – dar intensyvesnis“, – sveikinimo laiške rašo Lietuvos vadovė. D. Grybauskaitė naujam Jungtinės Karalystės premjerui palinkėjo sėkmės naujose ir atsakingose pareigose ir pakvietė patogiu metu atvykti į Lietuvą.

43 metų D. Cameron yra jauniausias šalies premjeras per pastaruosius du šimtus metų. Vyriausybei jis vadovauja nuo gegužės 11 d., kai jo atstovaujami konservatoriai dėl koalicinės vyriausybės sudarymo susitarė liberaldemokratai, kuriems vadovauja Nick Clegg.

M. Adomėnas Seimo salėje atsiprašė kolege

Vilnius, gegužės 13 d. (BNS) – Konservatorius Mantas Adomėnas Seimo salėje atsiprašė socialdemokratę Birutę Vėsaitę pavadinęs „višta“. Atsiprašydamas M. Adomėnas pripažino, jog jo elgesys buvo nederamas ir žeminantis Seimo nario vardą, o jo atsiprašymas parlamente sutiktas plojimais.

„Višta“ M. Adomėnas socialde-

mokratei režė šiai kalbant Vyriausybės ataskaitos svarstymo metu. A. Adomėnas taip pat sakė negalėjęs iškart atsiprašyti parlamentarės ir Seimo, nes esą pasibaigus posėdžiui nepajėgęs to padaryti – mikrofonai jau buvo išjungti. M. Adomėno elgesį nusprendė svarstyti Seimo Etikos ir procedūrų komisija.

Apsilankykite
www.draugas.org

Pasaulio naujienos

Fatimoje popiežius aukojo šv. Mišias

Popiežiaus aukojamose šv. Mišiose dalyvavo 500,000 žmonių. EPA nuotr.

Fatima, gegužės 13 d. (AFP/BNS) – Popiežius Benediktas XVI aukojo šv. Mišias po atviro dangumi Portugalijoje esančioje Fatimos Marijos šventovėje, kuriose dalyvauja šimtai tūkstančių piligrimų iš viso pasaulio. Didžiulėje tos šventovės aikštė, kurioje gali tilpti 300,000 žmonių, buvo sausakimša, o šių Mišių organizatoriai sakė, kad į iškilmes gali susirinkti pusė milijono tikinčiųjų.

Toks gausus dalyvavimas įrodo, jog daugelis tikinčiųjų nenusigrėžė nuo Katalikų Bažnyčios, kurią pastaruoju metu krėtė skandalai dėl dvasininkų vykdytų vaikų seksualinio išnaudojimo atvejų.

Popiežius atrodė sujaudintas minios palaikymo, sakydamas tikintiesiems, jog „didelė viltis, kuri dega mano paties širdyje, aiškiai juntama čia, Fatimoje“. Minia entuziastingai sveikino Šventąjį tėvą, kai jis apsuko ratą aplink Fatimos šventovės aikštę prieš Mišias, kurios buvo aukojamos minint Švč. Mergelės Marijos apsi-reiškimų trims piemenėliams 93-ąsias metines. Fatimos šventovė, kuri buvo įkurta po tų 1917 m. įvykių, tapo viena iš gausiausiai krikščionių piligrimų lankomų vietų.

ES nesivaržo su Rusija dėl įtakos rytinėms kaimynėms

Atkelta iš 1 psl. skirti 350 mln. eurų. Pusė šios sumos bus skirta kurti „administracinius pajėgumus“, kurie būtini „perkeliant“ ES teisės normas į nacionalinę teisę.

Ukrainos ir ypač Moldovos atveju nacionalinės teisės aktų derinimas su ES teise yra veiksnys, dėl kurio šioms šalims neužveriamos durys ilgainiui prisijungti prie Bendrijos.

ES plėtos ir Europos kaimynystės politikos komisaras pabrėžė, kad esama esminio skirtumo kalbant apie Bendrijos prieigą pietinių ir rytinių kaimynių atžvilgiu. Kaip paaiškino S. Fuele, Viduržemio jūros sąjungai priklausančios musulmoniškos šalys žiūri į „reguliavimo priemonių suderinimą“ ir „nacionalinių teisės aktų suderinimą“ su Bendrijos teise.

Tuo tarpu buvusios sovietinės valstybės Rytuose, pasak eurokomisaro, siekia „ekonominės integracijos“ ir organizacijos vidaus rinkos taisyklių įvedimo, o tai „gerokai peržengia laisvosios prekybos zonos ribas“.

Pavyzdžiui, kalbant apie Ukrainos energetikos sektorių, tai reiškia nepriklausomų priežiūros institucijų įkūrimą, aiškių reguliavimo pagrindų parengimą ir energijos paskirstytojų

Portugalijos vyskupų konferencijos atstovas Manuel Morujao sakė, jog tiek daug maldininkų susirinko dėl kelių priežasčių, tačiau labiausiai dėl „fakto, kad popiežiui primetamas įvaizdis yra neteisingas“.

Popiežius į Fatimą atskrido sraigtasparniu iš Lisabonos, kur jis pasakė kalbą susirinkusiems 1,500 menininkų, mokslininkų ir intelektualų. Šventasis Tėvas toje kalboje pabrėžė, kad Portugalijos visuomenė išgyvena „neramų laikotarpį“.

Pontifikas taip pat kalbėjosi su Portugalijos premjeru Jose Socrates, aktyviai pasisakančiu už gėjų santuokas leidžiantį įstatymą, kurį neseniai priėmė šalies parlamentas ir kurį kitą savaitę turėtų pasirašyti prezidentas.

Benediktas XVI nuo šio vizito pradžios tiesiogiai nekalbėjo apie kunigų pedofilijos skandalą, į kurį Portugalijos Katalikų Bažnyčia nėra įsivėlus. Pakeliui į Portugaliją pontifikas pabrėžė, jog didžiausios Bažnyčios problemos kyla ne dėl priešų, bet dėl „pačios Bažnyčios nuodėmės“. Jis pridūrė, kad nuo dvasininkų vykdyto seksualinio išnaudojimo nukentėję asmenys turi sulaukti teisingumo.

bei gamintojų atskyrimą.

Šių priemonių įvedimas yra išankstinės sąlygos, kurias šalis turi įgyvendinti, kad galėtų prisijungti prie 2006 m. liepą įkurtos Energetikos bendrijos (Energy Community), vienijančios ES ir Balkanų šalis, o nuo gegužės 1 d. – jau ir Moldovą. Tačiau naujoji Ukrainos vyriausybė sustabdė procesą ir pradėjo pasitarimus dėl naujo įstatymo projekto, prieš tai atsisakiusi ankstesnio ministrų kabineto parengto projekto.

Kaip pažymi „EUobserver“, Rusijos įtaka šiame regione vis dar kelia susirūpinimą Briuseliui. Šiuo metu ES veda derybas su Rusija dėl naujo dvišalio susitarimo, o „kaimynystės ir mūsų bendro konstruktyvaus darbo tema yra dalis tų diskusijų“, sakė eurokomisaras Š. Fuele.

Rusų kalba leidžiamas savaitraštis „Newsweek“ savo tinklalapyje paskelbė žiniasklaidai nutekintą įslaptintą Kremliaus strateginį dokumentą, kuriame teigiama, kad Rusija turėtų vystyti geresnius santykius su ES ir tuo pat metu agresyviai stiprinti savo įtaką jos rytinėse narėse, išgyvenančiose ekonomikos ir finansų krizes.

EUROPA

VARŠUVA

Lenkijos prokuratūra nagrinėja naują „Tu-154“ avarijos Smolenske priežasčių versiją – tardytojai tikrina, ar nelaimę galėjo sukelti keleivių mobiliųjų telefonai. Generalinis prokuroras Andrzej Seremet pasakojo, kad paskutinėmis skrydžio minutėmis veikė daugelis lėktuve buvusių mobiliųjų telefonų. Tardytojai tiria maždaug 100 mobilaus ryšio aparatų.

LONDONAS

Didžiosios Britanijos valdžia uždraudė valiutų keitykloms parduoti 500 eurų vertės banknotų, nes tokio stambaus nominalo kupiūras naudoja nusikaltėliai, kad išplautų savo pinigų. 90 proc. Didžiojoje Britanijoje parduotų 500 eurų vertės banknotų yra organizuotų nusikaltėlių grupuočių rankose. Minėtas sprendimas reiškia, kad Britanijos teritorijoje nebus galima nusipirkti 500 eurų banknotų, tačiau turistai galės išsikeisti iš užsienio atsivežtus tokio nominalo banknotus.

RUSIJA

MASKVA

Maskvos teismas nuteisė ketveriems metams kalėjimo vieną Rusijos pilietį, kaltinamą valstybės paslapčių perdavimu Jungtinėms Valstijoms, nors tokie vieši šnipinėjimo skandalai pastaruoju metu tapo reti, buvusioms Šaltojo karo priešininkėms mėginant užmiršti praeitį. Genadij Sipačiov buvo pripažintas kaltu dėl valstybės išdavystės, nes perdavė Pentagonui griežtai įslaptintus karinius Rusijos žemėlapius, kurie gali padėti JAV nutaikyti savo raketas.

AZIJA

BANKOKAS

Šuvių paplūpos ir mažiausiai du sprogimai nugriaudėjo Tailando sostinės Bankoko centre, kur savo stovyklą turi vadinamieji raudonmarškiniai, protestuojantys prieš vyriausybę. Kol kas nežinoma, kas šaudė, bet šuvių ir sprogimų garsai pasigirdo po

to, kai vyriausybė pagrasino karine jėga išvaryti protestuojančiuosius iš centro.

DŽAKARTA

Vienas Indonezijos režisierius pradės kurti filmą apie JAV prezidento Barack Obama metus, praleistus šioje šalyje. Filmas vadinsis „B. Obama – Mentengo vaikas“. Mentengas – Džakartos priemiestis, kur 1967–1971 m. gyveno dabartinis JAV prezidentas. Filmo premjera sutaps su kita mėnesį šalyje numatyta B. Obama apsilankymu.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV prezidentas Barack Obama pritarė Afganistano valdžios pastangoms su Talibano maištininkais užmegzti taikų dialogą. Tokią mintį B. Obama išsakė per bendrą spaudos konferenciją su Afganistano prezidentu Hamid Karzai, kuris vieši Washington. H. Karzai tikslas – pagerinti permainingus Kabulo ir Washington santykius.

JAV prezidentas B. Obama paragino Kongresą patvirtinti įstatymo projektą, numatantį papildomą finansavimą naftos išsilyjeimo Meksikos įlankoje padariniams sutvarkyti. Tai padės šaliai geriau pasirengti galimiems naftos išsilyjimams ateityje, pažymima dokumente. Tiksliai prašomų lėšų suma nenurodoma.

Prietaisas, kuris turėjo sustabdyti naftos išsilyjimą iš grėžinio Meksikos įlankoje, turėjo trūkumų, mano JAV Kongreso specialistai. Išnagrinėję daugybę dokumentų jie priėjo prie išvados, kad didžiulį vožtuvų rinkinį sudarantis prietaisas, kurio paskirtis – apsaugoti aplinką nuo taršos, turėjo hidraulikos trūkumų ir blogai veikė jo energijos šaltinis. Tuo tarpu naftos industrijos atstovai sako, kad daryti išvadas dėl įvykio priežasčių kol kas anksti.

PIETŲ AMERIKA

KARAKASAS

Karibų jūroje, prie Venesuelos krantų, nuskendo plaukiojančioji dujų gavybos iš jūros dugno platforma. Visi 95 joje dirbę žmonės išgelbėti. Nelaimė atsitiko rytą, įvykio rajone atliekami gelbėjimo darbai.

ATLANTIC Express Corp.

☎ 1-708-599-9680
AtlanticExpressCorp.com

Visą gegužės mėnesį
siuntinius į Lietuvą siųskite

PIGIAU

**\$0.49/lbs (laivu),
\$1.99/lbs (oro siunta)**

PASaulio SPORTO NAUJIENOS

Parengė **Paul Triukas**

Eurolygos čempionais tapo „Barcelona“

Antrąjį titulą per septynerius metus praėjusią savaitę iškovojo katalonų klubas „Barcelona“.

Baigiamosiose rungtynėse „Barcelona“ susikovė su Pirėjo „Olympiacos“ komanda, kur rungtyniauja Linas Kleiza. Pirmąjį metimą būtent ir pataikė lietuvis, tačiau, laikui bėgant, ispanų komanda užtikintai atitrūko ir rungtynes laimėjo 86:68.

Linas Kleiza su komandos draugu džiaugiasi pergale. **EPA-ELTA** nuotr.

Naudingiausiu krepšininku pripažintas „Barcelona“ žaidėjas Juan Carlos Navarro. Baigiamosiose rungtynėse prieš „Olympiacos“ jis pelnė 21 tašką. 14 taškų katalonams pridėjo Pete Miceal, 9 – Ricky Rubio. Graikų komandai 15 taškų pelnė Josh Childress, 13 – L. Kleiza, 12 – Theodoros Papaloukas.

Kovą dėl trečios vietos laimėjo Maskvos „CSKA“. „Raudonosios armijos“ komanda po pratęsimo 90:88 nugalėjo Belgrado „Partizan“ komandą. „CSKA“ daug geriau pradėjo rungtynes. Praėjus trims minutėms maskviečiai įsiveržė į priekį 10:4. Trajan Langdon, kuris rungtynėse

įmetė daugiausia taškų, per pirmąjį kėlinį pelnė 15 taškų. Antrąjį ir trečiąjį kėlinius pranašumą savo rankose laikė serbai, tačiau ketvirtąjį kėlinio pabaigoje „CSKA“ įsiveržė į priekį 1 tašku. Likus 6 sekundėms prie baudų metimo linijos stojo „CSKA“ aukštaūgis Viktor Khryapa. Jis pataikė vieną iš dviejų baudų metimų ir „CSKA“ įgavo dviejų taškų pranašumą. Rezultatą paskutinėmis sekundėmis išlygino ir pratęsimą išplėšė „Partizan“ gynėjas Lester McCalebb. Per pratęsimą vyko apylygė kova, tačiau paskutinis serbų žaidėjas Lester McCalebb metimas skriejo po šalį.

Rezultatyviausiai „CSKA“ gretose žaidė T. Langdon – 32 taškai, V. Khryapa – 17 tšk., Ramūnas Šiškauskas – 13 tšk. „Partizan“ gretose 16 taškų pelnė Lawrence Roberts, po 15 Aleksandar Maric ir Dušan Kecman.

Pusfinalyje „Barcelona“ 64:54 įveikė Maskvos „CSKA“, o „Olympiacos“ po pratęsimo 83:80 nugalėjo „Partizan“.

Per baigiamųjų rungtynių ketvirtąjį savaitgalį buvo įteikti visi šio sezono individualūs apdovanojimai. Naudingiausiu sezono krepšininku išrinktas „Olympiacos“ žaidėjas Miloš Teodosi, geriausiai besiginančiu krepšininku – „CSKA“ puolėjas V. Khryapa, geriausia kylančia žvaigžde – „Barcelona“ gynėjas Ricky Rubio, rezultatyviausiu žaidėju – L. Kleiza. Į pirmąjį simbolinį penketuką pateko M. Teodosi, J.C. Navarro, L. Kleiza, V. Khryapa ir „Partizan“ žaidėjas Aleks Maric. Į antrąjį penketuką pateko B. McCalebb, J. Childress, R. Šiškauskas, Erazem Lorbek iš „Barcelona“ ir Tiago Splitter iš „Saski Baskonia“.

Ispanijos Didįjį apdovanojimą laimėjo M. Webber

Penktąjį šių metų „Formulės 1“ ratą Ispanijoje laimėjo „Red Bull“ komandos narys australas Mark Webber.

M. Webber šį sezoną iškovojo pirmąją pergalę ir bendroje įskaitoje pakilo į ketvirtą vietą. Lenktynes antras baigė ispanas Fernando Alonso iš „Ferrari“ komandos. Jis į antrąją vietą pakilo tik likus dviems ratams, po to, kai netikėtai avariją patyrė Lewis Hamilton. Trečias lenktynes baigė nugalėtojo komandos draugas Sebastian Vettel.

Už apdovanojimų ribos liko septyniskart „Formulės 1“ čempionas Michael Schumacher, pasiekęs geriausią rezultatą šiemet, laimėdamas

ketvirtąją vietą. Penktas liko sezone pirmaujantis Jenson Button, šeštas – Felipe Massa, septintas – Adrian Sutil, aštuntas – Robert Kubica, devintas – Rubens Barrichello, dešimtas – Jaime Alguersuari.

Po penkių ratų bendroje įskaitoje pirmauja J. Button iš „McLaren“ – 70

taškų, antras F. Alonso – 67 tšk., trečias S. Vettel – 60 tšk., ketvirtas M. Webber – 53 tšk., penktas Nico Rosberg – 50 tšk. M. Schumacher yra devintoje vietoje su 22 taškais.

Kitas ratas įvyks gegužės 14–16 dienomis Monake.

Naujosios Zelandijos lenktynes laimėjo J. M. Latvala

Pirmąją pergalę šių metų „World Rally Championship“ (WRC) sezone iškovojo Suomijos lenktynininkas Jari-Matti Latvala.

Už jo trečias Naujoje Zelandijoje liko šešiskart WRC nugalėtojas Sebastien Loeb, kuris, nors antrojo rato pabaigos metu spurtu įsiveržė į pirmąją vietą, išslydo nuo kelio paskutinę dieną ir prarado apie pusę minutės.

Suomis Mikko Hirvonen lenktynes baigė ketvirtoje vietoje, Dani Sordo – penktoje, Matthew Wilson – šeštoje, Henning Solberg – septintoje, Jari Ketomaa – aštuntoje, Federico Villagra – devintoje, Javier Pons – dešimtoje. Šiame rate nedalyvavo 2007 metų „Formulės 1“ čempionas Kimi Raikkonen, nes jo komanda „Citroen Junior team“ nedalyvauja Naujojoje Zelandijoje.

Bendroje įskaitoje pirmauja S.

Loeb (108 taškai), antras yra J. M. Latvala (72 tšk.), trečias – M. Hirvonen (64 tšk.), ketvirtas – S. Ogier (63 tšk.), penktas – Petter Solberg (53 tšk.). K. Raikkonen yra dešimtoje vietoje su 14 taškais.

Kitas ratas vyks Portugalijoje gegužės 28–30 dienomis.

TENISAS

L. Grigelis žais teniso turnyro Italijoje baigiamosiose rungtynėse

ITF serijos vyrų teniso turnyro „Damiani Cup“ Italijoje dvejetų varžybų pusfinalyje Laurynas Grigelis poroje su britu Daniel Evans gegužės 12 d. 6:4, 7:5 nugalėjo antrąją pagal skirstymą porą – vokiečių Bastian Knittel poroje su korto šeimininku Simone Vagnozzi.

Baigiamosiose rungtynėse lietuvis ir brito varžovais bus tenisininkai iš Argentinos Juans-Martin Aranguren bei Alejandro Fabbri, kuriems pusfinalyje be kovos buvo įskaityta

pergalė prieš korto šeimininkus Enrico Iannuzzi bei Luc Vanni.

Vienetų varžybų aštuntfinalyje aštuoniolikametis Laurynas Grigelis, kuris pajėgiausių pasaulio tenisininkų lentelėje užima 448-ąją vietą, tą pačią dieną 2:6, 5:7 pralaimėjo šeštajai raketei 26-erių metų italui S. Vagnozzi (ATP-211) bei pasitraukė iš tolesnės kovos.

ITF serijos vyrų teniso turnyro Italijoje apdovanojimų fondą sudaro 15 tūkst. JAV dol. **BNS**

STOVĖJIMO KAIP STRUTIS PASEKMĖS

Atkelta iš 3 psl. specialiosiose mokyklose, o tėvams valstybė sudarytų sąlygas tiksliai investuoti arba naudingai išleisti uždirbtas lėšas Lietuvoje.

Be to, negalima pamiršti, kad legaliai dirbdami kitose ES šalyse, mūsų žmonės toje šalyje turi ne tik pareigas, bet ir teises – sunkiu darbu jie užsidirba ten teikiamas socialinius užtikrinimus, teisę į nedarbo pašalpą, du ar tris kartus didesnę už vidutinį atlyginimą Lietuvoje, todėl visiškai nereikia tokių žmonių spausti būtinai sugrįžti į Lietuvą.

Tokia aiški ir skaidri Vyriausybės

politika emigracijos srityje sustabdytų nesibaigiantį žodžių karą tarp emigravusių ir pasilikusių Lietuvoje tautiečių, kai vieni apšaukiami išdavikais, o kiti – kvailiais ir pavyduoliais. Pagerėtų visuomenės psichologinis klimatas. Tuomet galbūt susilpnėtų ir spaudimas valdžiai dėl dvigubos pilietybės gavimo galimybės, nes išvykęs žmogus žinos, kad po penkerių metų jis grįš į Lietuvą, nes čia jo Tėvynė, čia jo šeima, vaikai, čia visų mūsų ateitis.

Negi geriau atsistoti kaip strčiui?

Delfi.lt

Atia, demokratija?

Atkelta iš 3 psl. paskelbė prasiimanymą, jog prezidentė reikalavo, kad jis būtų atstatyintas per 24 valandas.

L. Bielinio kritika siūsta klaidingą adresu. Stagnatoriai paprastai kritikuoja Vyriausybę ir premjerą Andrių Kubilių dėl kadro valymo, „puikių“ specialistų atleidinėjimo ir t. t. Atrodo, kad L. Bielinis ištraukė nuvalkiotą lietuviškojo brežnevizmo šabloną ir nemąstydamas pritaikė ne tam taikiniui.

D. Grybauskaitė yra stačiokė, kalba gana kategoriškai, kartais neatsargiai ir netaktiškai. Ji gali būti užsispyrusi. Ji nėra linkusi prisipažinti klydusi, pavyzdžiui, kai nutarė nevykti į Pragę susitikti su JAV prezidentu Baracku Obama. Būta ir kitų klaidų. Bet būkime atviri – jei prezidentė kartais nesilaiko etiketo normų, ji tikrai nei terorizuoja ministrų, nei kėsina į demokratijos pagrindus.

Alfa.lt

VYTAUTAS ALANTAS

Gyvenimas ir kūryba

Leonas Peleckis-Kaktavičius

Nr. 27

Ar yra gyvenime taip galvojančių ir kalbančių, sunku pasakyti. Tačiau tokių lietuvaits charakterį randame naujame V. Alanto novelių rinkinyje *Nemunas teka per Atlantą*. Nemunas simbolizuoja tautinę tradiciją, o Atlantas – mūsų egzodą.⁹²

Stepas Vykintas: „Mūsų novelinėje literatūroje, be abejo, V. Alantas užims pagrindinę vietą.“⁹³

Jonas Švoba: „V. Alantas parodo, kad gero literato plunksna gali labai gražiai įvilkti į dailiosios literatūros formą skaudžias ir aktualias mūsų tautines problemas.“⁹⁴

O nepagarbiausiai apie šią knygą atsiliepė Vytautas A. Jonynas, turbūt gerai, kad tų eilučių jau neperskaitė pats V. Alantas: „Visus tuos apsakymėlius būtų lengva praminti pramogine lektūra (taip kai kurie kritikai ir pasielgė), jei novelių personažai, netiesiogiai, bet aistringai dėstantys autoriaus pasaulėžiūrinės pažiūras, nepasižymėtų jei ne lunatizmu (žiedkalys novelėj Nemunas teka per Atlantą), tai šovinizmu ir rasizmu. Šitai ypač ryšku mišrių vedybų problemas sprendžiančiose novelėse – titulinėj ir *Ugly Lithuanian*, kuriose personažai sukarikatūrinti, o situacijos tiesiog vodevilinės. Žinia, galima išvelgti tuose pertempimuose pajuoką ir panieką išeivijai, užsidariusiai tvankiuose getuose. Iš tiesų, kaip pastebėjo kritika, Alanto personažams būdingas paranojiškumas, kerštingumas, kylas iš dypukiškos šizofrenijos, gimdomos nepaprastai paspartėjusių gyvenimo tempų ir permainų. Bet net išvelgus Alanto groteskiškose apybraižose tam tikrą meninį tikrovę, sunku užginčyti, kad perdėm balsiai girdisi autorinės deklaracijos ir apriorinių sprendimų kietumas.“⁹⁵

Akivaizdžia nemeile ir nepagarba pasižymi ir kiti V. A. Jonyno vertinimai, skirti V. Alanto kūrybai. Toli gražu ne su visais jais galima sutikti.

JAU TIK RAŠYTOJAS (2)

1970 metų lapkričio pradžioje V. Alantas baigė didžiulį darbą – romaną *Amžinasis lietuvis*. Knyga iš išeivijos gyvenimo – didžiausias jo kūrinys, prie kurio sugaištas visas dešimtmetis.

Savo kelionę į pasaulį naujam rankraščiui buvo lemta pradėti nuo jo pasiuntimo *Draugo* romano konkursui. Neturėdamas didelių vilčių laimėti („ideologiškai vargu ar katalikų srovei bus priimtinas“), tokio bandymo V. Alantas vis dėlto neatsisakė, nes, jei pavyktų, atpultų didelė išleidimo problema, – konkursą laimėjusius romanus išleidžia pats *Draugas*.

Rašė tą knygą ilgai ir sunkiai – didžioji jos dalis sukurta dar dirbant fabrike. O ir šiaip stengėsi, kad kūrinys būtų kuo tobulesnis. Kaip reziumavo sau, „kovojęs“ dėl kiekvieno žodžio, sakinio ir net kablelio.

Konkurso romanas nelaimėjo. Tačiau jį pažadėjo išleisti K. Barėnas. Už knygą, kuri pasirodys 1972 metų

pavasarį, teks primokėti 800 dolerių. Tiesa, tai bus jau ne viena knyga: pasitarę su leideju, nutarė „skelti“ rankraštį į dvi dalis.

*

Baigiantis 1971 metams pavyko užbaigti istorinio romano *Šventaragis* pirmąjį tomą. Jo rašymui prireikė beveik dvylikos metų. Rašytojas bando tartis dėl jo išleidimo Clevelande.

Septyniasdešimt pirmieji ypatingi dar ir tuo, kad pasibaigė V. Alanto visuomeninė veikla: buvęs Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdybos pirmininkas naujai kadencijai jau nekandidatavo. Norėjosi kuo daugiau laiko skirti rašymui, nes pernelyg daug jo prarasta Fordo fabrikuose.

*

1972 m. spalio 1 d. Chicagoje, Jaunimo centre įvyko minėjimas-akademija, skirta V. Alanto septyniasdešimtmečiui.

Į sukaktuvių iškilmes rašytojas atvyko kartu su žmona, sūnumi Algiu ir marčia. Tą šiltą sekmadienio popietę čia susirinko kaip reta daug žmonių – apie septynis šimtus. Pilnutėlė salė. Patys čikagiškiai tvirtino, jog neatsimena, kada buvo suvažiavę tiek publikos. V. Alantas vos spėjo atsakinėti į pasveikinimus seniems draugams ir pažįstamiems – kultūriniams, žurnalistams, rašytojams, visuomenės veikėjams, jėzuitų hierarchams ar tiesiog ištikimiesiems jo kūrybos skaitytojams.

Iš Los Angeles atvykęs B. Raila tarė svarbiausią ir ilgiausią žodį – plačiai apžvelgė V. Alanto rašytojišką kūrybą ir žurnalistinę veiklą. Jis pažymėjo, kad maždaug pusė šimtmečio atiduota kūrybinei veiklai ir ne taip paprasta per trumpą laiką pateikti kiek galint pilnesnį jubilieato kūrybos vaizdą. Kalbėtojas neslėpė, kad jie su V. Alantu yra ne tik seni draugai, kuriuos sieja daug bendrų pažiūrų, skonių ir likimo vingių, bet ir kai kurie skirtumai į lietuviškos filosofijos ar literatūrinės estetikos problemas.

Prisimenant V. Alanto-laikraštinių kelių, atkreiptas dėmesys į jį apvainikavusią knygą *Žygiuojanti tauta*. Kadangi tas esė rinkinys buvo išleistas okupacijos išvakarėse, nebuvoma lemta jį tinkamai įvertinti.

Įsimintinos B. Railos eilutės, skirtos V. Alantui-romanistui: „Jei dėl Alanto romanų, bent netolimoje praeityje, buvo mušamasi, autorius koneveikiamas, tai išjuokiamas, tai visiškai suniekinamas, bet vis dėlto skaitomas tikrai ne mažiau už bet kurį kitą populiarų ir į padanges dar aukščiau keliamą prozininką, tai, man rodos, pirmiausia dėl to, kad jo meninėje prozoje visada yra rimtas ar sarkastiškai svarbus turinys, dominanti intriga, dramiškos situacijos, aštrūs konfliktai, veiksmo gyvumas ir spartumas, natūralūs, gyvi ir įtempto veiksmo eiga taiklūs dialogai. Tai didžiai vertinga dramaturgo dovana ir duoklė beletristui“.⁹⁶

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Margumynai

Meksikos įlankoje naftai valyti naudojami plaukai ir kailis

Žmonių ir gyvūnų kirpėjai bei ūkininkai visame pasaulyje renka plaukus ir kailį, norėdami padėti išvalyti Meksikos įlankoje išsiliesiusią naftą, praneša BBC. Plaukai, sudėti į nailono pėdkelnės, padeda sugerti tirštą naftą, tekančią iš susprogsio naftos gręžinio Louisiana valstijoje.

Labdaros organizacija, organizuojanti masinį plaukų rinkimą, teigia, kad akcijoje dalyvauja maždaug 370,000 salonų. „Matter of Trust“ prižiūri šias pastangas, naudodama

„Facebook“. Teigiama, kad kasdien jie gauna maždaug 204,000 kg plaukų ir kailio.

Plaukai yra nepaprastai veiksminga medžiaga, sugerianti įvairių rūšių naftą, sakė BBC programai „World Today“ viena iš organizacijos „Matter of Trust“ įkūrėjų Lisa Gautier. Ji paaikškino, kad kiekvienas folikulas turi nepaprastai didelį paviršiaus plotą, prie kurio prilimpa nafta.

Delfi.lt

Sumedžiota daugiau kaip 40 tūkst. šernų

Per praėjusį 2009–2010 metų medžioklės sezoną Lietuvoje sumedžiota 41,44 tūkst. šernų. Tai 5,6 tūkst. daugiau nei ankstesnį sezoną, pranešė Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai.

Šių gyvūnų skaičius Lietuvoje labai išaugusi. Jų kasmet gausėja dėl palankių klimato sąlygų, papildomo šėrimo. Be to, patelės prisitaikė vesti per metus po dvi vadas. Šernai pridaro žalos gamtai, daug nuostolių dėl jų patiria ūkininkai, teigia aplinkosaugininkai.

Medžiotojai gerokai praretino ir kitos gausios rūšies – bebrų – gretas. Per praėjusį sezoną jų sumedžiota 16,2 tūkst. Tai 2,6 tūkst. daugiau nei ankstesnį sezoną.

Aplinkosaugininkų teigimu, rūpesčių tebekelia mangutų, lapių,

kiaunių, nuo kurių labai kenčia paukščiai ir smulkioji miško fauna, gausa. Mangutų praėjusį sezoną, palyginti su ankstesniu, sumedžiota 3,2 tūkst. daugiau. Jų skaičius sumažintas 10,3 tūkst. Lapių ir kiaunių (miškinų ir akmeninių) sumedžiota kiek mažiau nei ankstesnį sezoną. Medžiotojai lapių gretas praretino 20,8 tūkst., o kiaunių – 853.

Elninių gyvūnų per praėjusį sezoną sumedžiota daugiau: stirnų – 20,69 tūkst. (1,9 tūkst. daugiau), tauriųjų elnių – 1,4 tūkst. (222 daugiau), nušauti 147 briedžiai (35 daugiau).

Mažiau nei ankstesnį sezoną sumedžiota paukščių. Daugiausia – 11,5 tūkst. – nušauta didžiųjų ančių, 313 slankų, 214 kurapkų, 198 želmeninių žąsų, 73 baltakakčių žąsų.

BNS

Orchidėjai – speciali policijos apsauga

Rečiausia Didžiosios Britanijos laukinė gėlė bus saugoma policijos ir galbūt net apsaugos kamerų, siekiant užkirsti kelią vagystei, kai ji ši mėnesį žydės. Orchidėja „Lady’s Slipper“ Lancashire yra paskutinė tokia žydinti gėlė šalyje, rašo telegraph.co.uk. Gyvašakės, nupjautos nuo augalo, gali būti parduotos kolekcionieriams už maždaug 5 tūkst. svarų sterlingų.

Pareigūnams buvo įsakyta užtikrinti orchidėjos saugumą, įskaitant patruliavimą pėsčiomis – tai reiškia, kad jie praeis pro ją kiekvieną valandą ar panašiai. Policija taip pat

pažymės šimto metų senumo orchidėją koduotu saugumo ženklu, kad kiekvienas, kuris norės parduoti gyvašakę laukinių gėlių kolekcionieriams, galėtų būti pagautas. Taip pat svarstoma išleisti tūkstančius svarų sterlingų apsaugos kameroms, kad orchidėja būtų stebima 24 valandas per parą.

Praėjusį birželį vagiui pavyko nupjauti gyvašakę nuo šios gėlės. 2004-aisiais vienas kolekcionierius bandė iškasti visą augalą su šaknimis, tačiau sugebėjo pasprukti tik su jo dalimi.

Lrt.lt

„Drauge“ galima įsigyti puošnius vestuvinius pakvietimus. Tel.: 773-585-9500

⁹² *Draugas*. – 1970, gruodžio 5.

⁹³ *Dirva*. – 1970, spalio 30.

⁹⁴ *Dirva*. – 1970, lapkričio 18.

⁹⁵ LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA 1945–1990. – Chicago: Lituanistikos institutas, 1992. – P. 305–306.

⁹⁶ B. Railos žodis V. Alanto 70 metų sukakties minėjimui Chicagoje 1972 m. spalio 1 d. – Asmeninis archyvas.

Kviečiame į dokumentinio filmo premjerą

Gegužės 16 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Dailės muziejuje Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont) įvyks New York gyvenančios lietuvis Giedrės Kumpikas dokumentinio filmo „Sparnams prisiminti“ premjera. Apie pirmosios nepriklausomos Lietuvos laikotarpio Lietuvos lakūno Julijono Kumpikevičiaus-Kumpiko įsimintinai drąsų skrydį iš Prahos į Kauną navigacijos prietaisų neturinčiu lėktuvu bei tolesnius Kumpikų šeimos gyvenimo vingius pasakojančio filmo seanse dalyvaus ir filmo režisierė.

Julijonas Kumpikevičius-Kumpikas
Giedrės Kumpikas archyvo nuotr.

Balandžio mėnesį 42-ajame tarptautiniame Houston, TX, dokumentinių filmų festivalyje „WorldFest“ G. Kumpikas filmas „Sparnams prisiminti“ buvo apdovanotas aukščiausiu – platininiu prizų „Biografijų ir autobiografijų“ kategorijoje. Atsiimdama

apdovanojimą sulaukiamų filmų skaičiumi didžiausiam pasaulyje kino festivalyje filmo režisierė ir scenarijaus autorė teigė: „Kadangi kinematografija nėra mano pagrindinis veiklos laukas, reikėjo nemažai laiko parašyti sėkmingą scenarijų ir sustyguoti visus kino kalbos elementus. Kūrybiniame procese filmo scenarijų ne kartą taisėme, tad filmas pats vystėsi sava kryptimi. Kiekvienam kino specialybės studentui tai turbūt yra savaime suprantamas dalykas, bet man tai buvo ypač įdomus ir magiškas patyrimas.“

Čekijoje, Lietuvoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose – New York nufilmuotas filmas „Sparnams prisiminti“ tiksliai ir dramatiškai atkuria J. Kumpikevičiaus-Kumpiko gyvenimo iššūkius, su kuriais jis susidūrė trokšdamas įgyvendinti savo svajonę skraidyti lėktuvu ir vėliau, karo metais siekdamas apsaugoti save ir savo šeimą emigracijoje.

Dokumentinis filmas pasakodamas įsimintiną vieno žmogaus ir jo šeimos istoriją, kartu atliepia ir visos lietuvių kartos, karo metais ne savo noru palikusios savo valstybę, patyrimus. Filme naudojama archyvinė medžiaga (pirmosios Lietuvos nepriklausomybės metų videokronikos, nuotraukos, ištraukos iš straipsnių), originaliai atkuriamos dokumentinės situacijos bei už kadro girdimi pačios režisierės prisiminimai apie savo tėvą sukuria nepamirštamą lietuvių išeivio lakūno portretą bei atskleidžia sudėtingą lietuvių emigrantų kelią siekiant gyvenimo laisvės audringame istoriniame laikmetyje.

Daugiau informacijos galite gauti tel.: 708-207-8406.

Rengėjų info

Filmas apie J. Meką laimėjo JAV kino festivalyje

New York (JAV) balandžio 21 – gegužės 2 dienomis vykusiame Tribeca kino festivalyje (Tribeca Film Festival) pristatytas režisieriaus Chuck Workman filmas „Visionaries“, kuriame pasakojama apie avangardinio kino pradininką Joną Meką ir kitus jo kolegas. Tribeca kino festivalis – vienas ryškiausių kasmetinių Amerikos nekomercinio kino įvykių. Per filmo pristatymą J. Mekas, kalbėdamas apie tuos laikus, sakė: „Mes, avangardo filmininkai, tuo metu buvome viena labai artima šeima“.

Ch. Workman filmas – trumpa avangardinio kino istorija, pagerbiant J. Meko gyvenimo kūrybos dar-

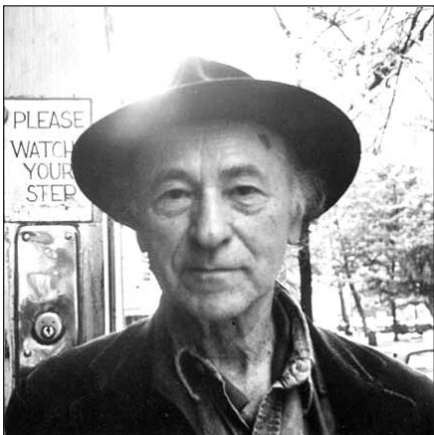
bus. Didžiausias dėmesys „Visionaries“ skiriamas praėjusio amžiaus septintojo ir aštuntojo dešimtmečio avangardinio kino pasaulio įvykiams.

J. Mekas per filmo pristatymą prisiminė, kaip ėmė kurti būtent avangardinį kiną: „Neskirstau kino į įprastines rūšis, tačiau tam tikri formų skirtumai vis dėlto yra. Pavyzdžiui, poetinis ar žurnalistinis, naratyvinis ar nenaratyvinis kinas. Tačiau kai darai tai, ko anksčiau niekas nedarė, atsiduri priekyje, avangarde, lyg pirmosiose kareivių eilėse per mūšį. Aš suardžiau visas savo filmų mizanscenas, norėjau būti ten, kur paprastai yra aktorius.“ Po Tribeca festivalio JAV žurnale „Slant“ save jis apibūdino kaip „šaukiantį kino maniaką“.

Režisierius Ch. Workman išgarsėjo 1986 metais, kai sukūrė įspūdingą aštuonių minučių dėlionę iš įvairių Hollywood filmų ir buvo apdovanotas „Oskaru“ už geriausią trumpametražį filmą.

P.S. „Fluxus Ministerijos“ kvietimu Ch. Workman rudenį atvyks į Vilnių ir parodys savo filmą „Visionaries“ Lietuvos žiūrovams.

**„Draugo“ info
pagal www.tribecafilm.com**

Jonas Mekas

„Žaltvykslė“ kviečia pasijuokti

Teatro sambūrio „Žaltvykslė“ šį kartą mus, žiūrovus, kviečia į Balio Sruogos komedijos „Dobilėlis penkialapis“ premjerą. Belaukdama spektaklio dienos prisiminiau šios komedijos pastatymą Kauno dramos teatre. Prisiminiau ir pagalvojau, kad tema, nagrinėjama šiame kūrinyje, neprarado aktualumo ir šiandien.

Balys Sruoga įvairiapusio talento rašytojas, palikęs ryškų pėdsaką daugelyje mūsų literatūros ir kultūros sričių, teatro viziją ikūnijo dramų kūryboje – parašė 13 įvairių žanrų dramos kūrinių. Šalia rimtų temų rašytoją domino ir šmaikščios, kartais absurdiškos gyvenimo situacijos, farsas, žaismingumas. B. Sruoga yra parašęs 4 nedideles komedijas: „Uošvė“, „Prancišiuo marškinėliai“, „Pagunda“ ir „Dobilėlis penkialapis“.

B. Sruogos satyrinėje komedijoje „Dobilėlis penkialapis“ veiksmas vyksta provincijos miestelyje pirmosios Lietuvos nepriklausomybės laikotarpiu. Inteligentų klubo skaitykloje viengungiai broleliai ruošiasi draugijos posėdžiui, kuriame bus svarstomas labai svarbus ir aktualus klausimas – kad išvengtų „biudžeto skylių“, viengungius ketinama apkrauti sunkia mokesčių našta. Ką daryti? Kaip gelbėtis? Kas tą sugalvojo? Žinoma, tai bobų intrigos! Ar galima išduoti brolių idealus ir paneigti brolijos moralines vertybes dėl materialinės gerovės? Atsisakyti viengungystės ir ieškoti pačios? Ne, ne, ne! Bet jeigu nevesi, reikės mokėti mokesčius! Pinigas lieka pinigų.

Ir pasitaikyk man taip, kad miestelyje yra viena puiki nuotaka, į kurią slapčia įsižiūrėję visi viengungiai. Ji ir graži, ir turtinga, ir protinga, ir žodžių kišenėje neieškanti. Jei tokią vestum, būtų galima visas problemas išspręsti.

Ir puola viengungiai broleliai prašyti gražuolės rankos vienas kitą trypdami. Kovoje tinka visos priemonės: melas, šmeižtas, apkaltos, užgauliojimai, netgi fizinis smurtas. Buvę draugai, vienos brolijos nariai, gyvenimo priversti tapti jaunikiais, pasirošę dėl turtingosios nuotakos vienas kitą į gabalus sudraskyti, ar net dvikovoje susikauti. Susikautų, tik vargšai nežino, kaip ta dvikova organizuojama.

Na ir įdomus pasidarė provincijos miestelio gyvenimas – verda apkaltos, į paviršių iškyla ilgai slėptos ir dangstytos ydos.

Tad atvykime visi šeštadienį į Jaunimo centro didžiąją salę, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636,

Paskutiniai režisierės Ilonos Čiapaitės nurodymai aktoriams.

kad pamatytume, kas gi laimės geidžiamiausios nuotakos ranką. Bilietus į spektaklį galėsite įsigyti prie įėjimo durų.

Atvykę tikrai nepasigailėsite. Ne tik pažiūrėsime spektaklį, bet ir gardžiai pasijuoksite. Žinia – juoktis sveika. O šiais sunkiais krizės laikais juoko mums labai trūksta.

Laima Apanavičienė

Vienas iš draugijos „Dobilėlis penkialapis“ brolių – aktorius Linas Umbrasas.

„Žaltvykslės“ archyvo nuotraukos

JAV Lietuvių Bendruomenės Vidurio Vakarų apygardos suvažiavimas įvyks gegužės 29 d.

Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont.

Kviečiame dalyvauti apygardai priklausančių apylinkių valdybų narius, apygardoje rinktus JAV LB tarybos narius ir apylinkių atstovus.

Registracija prasidės 11:30 val. r. Suvažiavimo pradžia 12:30 val. p. p.

PSICHOLOGINĖ PAGALBOS LINIJA

Skambinkite tel.: 1-866-438-7400

Pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo 6 val. v. iki 10 val. v.

Ar viskas žinoma apie lietuvių tautybės jūrų–vandenynų kapitonus?

LIUCIJA RAKAUSKAITĖ-ŠIMKEVIČIENĖ
kapitono sesuo

*Nors aukštybėse tu jau seniai,
Tavo laivas krantuos tebestovi...*

Šis patrauklus akių žvilgsnis tuo metu reto lietuvių jūrų-vandenynų kapitono Valdemaro Rakausko tebevirpina pažinojusių jį širdis. „Tai neeilinė optimistinė-altruistinė-eruditinė asmenybė!“ – tokiais žodžiais buvęs Ekspedicinės silkių žvejybos bazės viršininko pavaduotojas Pavlas Kuperinas nukreipė Valdemarą iš Klaipėdos į aukštąją Vladivostoko jūreivystės mokyklą. Deja, kapitono gyvenimo kelias buvo pernelyg trumpas ir trapus – pragyventi tik 47-eri metai!

Valdemaras Rakauskas

Netiesa, jog socializmo metais lietuvių kapitono tiltelis, ypač nepartiniam, buvo sunkiau pasiekiamas: juk bet kuriam šios profesijos žmogui tekdavo ir kapitono padėjėjo pareigos, pagal aplinkybes, pagal vienodą atsakingumo principą, – tą dažnokai pabrėždavo brolis.

Meilės gyvenimui ir jūrai pergalė buvo tokia didelė, jog priešmirtinėje jo valioje ištarti žodžiai įsimintini ir po trisdešimt dvejų metų: „sese, ant paminklo iškalk jūrą, laivą, žuvėdrą, mane ir būtiniausią žodį ‘Kapitonas’“.

Valia įvykdyta – Palangos miesto kapinėse, prie mūrinės koplytėlės tako, priešais „Lino“ sanatoriją. Amerikos lietuvi ar vietinis lietuvi, jeigu pasuksi bevaikščiodamas ton pusėn, nepamiršk aplankyti lietuvių, jūrų-vandenynų kapitono **Valdemaro Rakausko kapo**, virš kurio – paminklinis juodos spalvos aukštas akmuo su įrašu: Kapitonas Valdemaras Rakauskas 1931–1978. Pasimelsk už Jį, už Lietuvą! Už jo stiprybę išlikti

nepartiniu! Tai retenybė, kurios beveik nebūna!

Iškilesni kapitono Valdemaro gyvenimo fragmentai

Vargu ar rastum žmogų, kuris neatidėliotinai vykdytų įsipareigojimus. Kasdieniniame Valdemaro minčių sraute, be sėkmingiausio komandinio laimikio jūros keliuose, šalia plaikstėsi brangiausios sąsajinės dalys – tėvai ir seserys. Todėl prieš išvykdamas iš Radviliškio miesto laukų į Klaipėdos Jūreivystės mokyklą nusprendė sumažinti rūpesčius tėvams. Pirmiausiai mane taip paruošė mokyklai, jog neprireikė lankyti pirmosios klasės. Užsidirbęs kelionei pinigų samdomu darbu išvyko į nežinomybę net tėvų suruošto maisto nepaėmęs. O iš pirmosios darbovietės – Klaipėdos Žvejybos valdybos (UTF), kurioje dirbo naktimis, kad išsilaikytų dieninėje mokslo mokykloje studentu, dalį pinigų dar nusiųsdavo tėvams.

Turtingame Valdemaro šneamosios kalbos žodyne nesigirdėjo žodžių: „pavargau“, „sunku“, „nusi-bodo“, „negaliu“, kai tuo pačiu metu su juo išvykęs mokytojos sūnus Radvilius, neištvėręs „romantiškų“ išbandymų, niekam nepranešęs pabėgo į namus.

Apie nepaprastą brolio ištvermę buvo kuriamos radijo laidos, pasakojama geografijos pamokose. Puiki nuotaika, šviesios ateities mintys pakiliai veikė šeimos narių likimus: 1954-aisiais Valdemaras, atsikvietęs į Klaipėdą vyresnę už mane seserį Vandą, išmokslino ją ir įdarbino. Po dvejų metų išsivežė iš Radviliškio ir mane, aštuntokę, o 1957-aisiais perkraustė tėvus į savo darbu užtarnautą vieno kambario butuką.

Valdemaras neturėjo jokio priešo. Jis nepaprastai mėgo estradines dainas. Paskutinė prieš sunkią operaciją jo sudainuota daina buvo „Ar prisimeni vasaros tylą...“

Apie išskirtinį rūpestį šeima liudija išlikęs jo vienintelis laiškas iš Atlanto vandenyno.

Gretutinių profesijų vaidmuo

Kapitonas V. Rakauskas turėjo išvystytą talentą sakraliniam menui. Jo vaizduojamosios dailės kūriniuose vyravo įvairūs motyvai bei temos: urbanistinis (konkretus derinys marinistiniame atšvaite); kovos paveikslų įvairovėje vyravo animalistinė išraiška. Patraukli vidinė ir išorinė jo vaizduotė labai praverė konkurse laimėto žemės sklypo Palangos centre projektui. Aš sėdėdavau kartu su broliu naktimis ir žiūrėdavau į jo meną ir projektus. Jis patikėdavo

A † A MARIJA „MARYTĖ“ NENIENĖ

Iškeliavo į Amžinybę 2010 m. gegužės 2 d., sulaukusi 89 metų amžiaus.

Gimė 1921 m. vasario 17 d. Lietuvoje, Kybartuose.

Iš Vokietijos, 1952 m. atvyko į JAV. Gyveno Čikagoje, Union Pier ir Three Oaks, Michigan.

A. a. Marija buvo žmona a. a. Prano, kuris mirė 1995 m. liepos 27 d., motina a. a. Juozo Vyto Miliausko ir a. a. Laimos Miliauskaitės-Freitag.

Giliame liūdesyje liko: dukros Birutė Miliauskaitė-Campagna ir Vida Neniūtė-Giniotis su vyru Raimundu; sūnus Romas Miliauskas su šeima, gyvenantys Niles, Michigan; sesuo Ona Houghton, gyvenanti Gulfport, Florida.

Velionė buvo pašarvota Pobocik Funeral Home, Three Oaks, Michigan. Gegužės 5 d. buvo aukojamos šv. Mišios St. Mary of the Assumption, Three Oaks, Michigan.

A. a. Marija Nienienė palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicago, Illinois.

Nuliūdusi šeima

A † A WILLIAM PHILIP RAMEY

Mirė 2010 m. gegužės 10 d.

Gimė 1927 m. lapkričio 3 d. Kentucky valstijoje.

Žmonai Vilhelminai Kilikauskas-Ramey, šeimos nariams ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Atsisveikinimas su velioniu įvyks Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, 6812 So. Washtenaw Ave., Čikagoje, šeštadienį, gegužės 15 d., 9 val. ryto. Šv. Mišios bus aukojamos 10:30 val. ryto.

Nuliūdę artimieji

mano pastabomis ir didžiudavosi mano bandymais.

Jaunasis jūreivis buvo ir kino mylėtojas. Pamenu, kaip jis, sukonstravęs mažą kino aparatūrą, pirmiausia parodė tėvams patinkančius filmus. Valdemaras nejautė menkiausių sunkumų: reikia kokio nors baldo, pats pagamina, reikia pokyliui šeiminiškės – priperka mėsos, sumala jūrinę mėsmale ir sukviečia šeimyną.

Ne mažiau už jūreivio profesiją brolių viliojo ir gretutinė lakūno profesija. Tačiau jis nusprendė, jog romantiškiau stebėti beribes vandens erdves nei dangų. Ne veltui sakome: „Gero žmogaus pikčiausias šuo nepaliečia.“ Šias savybes turintis šuo buvo dažnas Valdemaro kelionių draugas: net kaip didį svečią jis atveždavo taksi į namus.

Laiškai iš jūrų, vandenynų

Ligi šiol išlikę kaip pati brangiausia dovana ir akivaizdūs liudytojai, kuriuose ne tik paminėtas kiekvienas šeimos narys, bet ir įrodyta,

jog gyventi iš tikrųjų verta. Kiekvienas juose išlietas džiaugsmas – bendras visos šeimos džiaugsmas, o ypač, kai sekdavosi žvejyba: „Einu su gruzu, kurį priduosiu maždaug apie 70 tonų. Komanda gera. Vienu žodžiu, viskas gerai. Parašykite, ar gaunate pinigų... Likite sveiki, mano brangieji. Valdemaras, CPT-614.“

Ypač buvo laukiamos radiogramos iš Didžiojo vandenyno ir naktiniai telefoniniai pasikalbėjimai. Šio nepaprastai gražaus šeimos bendravimo pavydėdavo bendradarbiai ir aplinkiniai.

Už tai, kad šiandieną esu mokytoja iš didelio pašaukimo, nepaprastai esu dėkinga tik savo broliui, tikram Lietuvos kapitonui V. Rakauskui, kuriam savo poezijos pirmajame rinkinyje „Jūs atidavėt man širdį, MAMA, kad turėčiau kuo gyvenimą mylėti!“ paskyriau eilėraščių „Jūrų-vandenynų kapitonui Valdemarui“.

Tad paminėk, Lietuva ir lietuvi Amerikoje, Lietuvos kapitono Valdemaro Rakausko vardą. Jis gimė 1931-ųjų gegužės 16-ąją Utenos rajone, Panevėžio kaime.

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Prenumeruokime
ir
skaitykime
„DRAUGĄ“!

„DRAUGĄ“
atminkime
savo
testamente.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦**Teatro sambūris „Žaltvykslė”** gegužės 15 d. 6 val. v. kviečia į premjerą – Balio Sruogos 2 dalių komediją „Dobilėlis penkialapis”. Režisierė Ilona Čiapaitė. Spektaklis vyks Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Auka – 15 dol.

♦**William Ferris choras gegužės 16 d.**, sekmadienį, 3 val. p. p. Rockefeller Memorial Chapel, 59th ir S. Woodlawn Ave., sankryža, Chicago atliks koncertą „Baltic Blast”. Bilietų teirautis tel.: 773-325-2000. Daugiau informacijos tinklalapyje: www.williamferrischorale.org

♦**Čiurlionio galerijoje Jaunimo** centre gegužės 21 d. 7:30 val. v. atidaroma paroda „Lietuviškas sezonas”. Parodos atidaryme dalyvaus parodos sudarytoja Vilniaus „Arkos” galerijos direktorė Dovilė Tomkutė.

♦**Jaunimo centro (JC) Moterų** klubo geriausios šeimninės kviečia į JC kavinę gegužės 23 d., sekmadienį, tuoj po 10:30 val. r. šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje. Pasivašinsite skaniais mieliniais blynais su namine obuoliene ir tuo pačiu paremsite Jaunimo centrą.

♦**Šių metų birželio 4 d., penktadienį**, LR generalinis konsulas Čikagoje rengia antrąjį festivalį „Lietuvos diena” Čikagos miesto aikštėje Daley Plaza. Renginyje vyks nuo 11 val. r. iki 3 val. p. p. Norintys dalyvauti festivalyje verslininkai privalo turėti Čikagos miesto reikalavimus atitinkantį civilinės atsakomybės draudimą bei sumokėti dalyvio mokestį. Norinčius dalyvauti „Lietuvos dienoje” maloniai kviečiame susisiekti su LR generalinio konsulato Čikagoje darbuotoja Agne Vertelkaite tel.: 312-397-0382, ext. 204 arba el. pašto adresu agne@konsulatas.org.

♦**Artėja birželio 19-oji, o su ta** diena artėja ir Lietuvių Fondo bei Pasaulio lietuvių centro organizuojamas Golfo turnyras, vyksiantis Old Oak Country Club, 14200 South Parker Rd., Homer Glen, IL 60491. Pagrindinis rėmėjas rengėjams skyrė didelę 5,000 dol. sumą, gauta ir įvairių vertingų dovanų aukcionui. Žaidėjai bus vaišinami koldūnais ir kugeliu, gėrimų tikrai neprietrūks, o vakaronėje vyks nuostabus „Koldūnų mūšis”. Visi kviečiame į žaidynes, o jeigu negolfojate, atvykite į vakaronę – jūsų laukia ypatingas vakaras! Norinčius sužinoti daugiau apie šį renginį kvie-

čiame apsilankyti tinklalapyje www.lithuaniangolf.com arba paskambinti Rimui Griškeliui tel.: 312-315-5739.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦**Baltimore Lietuvių festivalio** rengimo komitetas praneša, kad 38-sis Lietuvių festivalis įvyks Catonsville Armory, 130 Meillor Ave., Catonsville, MD, gegužės 22–23 dienomis nuo 11 val. r. iki 6 val. v. Skambės lietuviška muzika, akį trauks lietuviški tautiniai šokiai, veiks karinė paroda, meno darbų, lietuviškų knygų parodos-pardavimai, bus skanaus lietuviško maisto. Įėjimas – 4 dol. Daugiau informacijos tel.: 410-646-0261 (Marytė Patlabaitė).

♦**Gegužės 23 d., sekmadienį, Šv. Kazimiero** parapijos salėje (2718 St. George St., Los Angeles, CA 90027) vyks Ateitininkų šeimos šventė. Mišios – 10:30 val. r. Po Mišių – vaisės ir programa viršutinėje salėje.

♦**Kviečiame į choro „Laisvė”** pavasarinį koncertą „Daug daug dainelių”, kuris įvyks gegužės 23 d. 2 val. p. p. Lietuvių namuose (Philadelphia, PA). Koncerte dalyvaus V. Krėvės liutuanistinės mokyklos choras „Krėviukai”, smuikininkas iš Bostono Martynas Švėgžda von Bekker. Vyks paroda apie pirmuosius Texas valstijos imigrantus iš Lietuvos.

♦**Birželio 5–6 dienomis kviečiame** visus atvykti į Neringos stovyklos kasmetinę talką. Reikia paruošti stovyklavietę vasarai. Šiais metais laukia daug darbų – reikia uždėti naują stogą nameliui, valyti, dažyti, taisyti ir t. t. Jei turite gėlių, galite atvežti į Neringos stovyklą. Apie atvykimą iki birželio 1 d. praneškite el. paštu regina@neringa.org arba tel.: 978-582-5592.

♦**JAV LB San Francisco apylinkės** valdyba (Sflithuanians.com) kviečia visus į lietuvių, latvių ir estų gegužinę – sporto dieną, kuri vyks sekmadienį, birželio 20 d., nuo 10 val. r. iki 6 val. v. San Pablo Dam parke, 7301 San Pablo Dam Rd., El Sobranite. Įėjimas nemokamas. Mokestis mašinų aikštelėje – 6.50 dol. Kaip nuvažiuoti iki parko sužinosite tinklalapyje www.norcalfishing.com

♦**Pranešame, kad šiais metais** neįvyks įvadinė stovykla Neringos stovyklavietėje. Daugiau informacijos rasite tinklalapyje www.neringa.org

Lietuva ir Amerika – strateginiai partneriai – tai per susitikimą ketvirtadienį, gegužės 6 d., Washington, DC patvirtino premjeras Andrius Kubilius ir įtakingas respublikonų senatorius ir senas Lietuvos draugas John McCain. Respublikonų partijos vadovas J. McCain padėjo Lietuvai už sėkmingą mūsų karių dalyvavimą taikos palaikymo misijoje Afganistane. Senatorius iškėlė pokyčių Baltarusijoje ir Rusijoje klausimą. Pokalbyje dalyvavo ir LR Seimo narys Emanuelis Zingeris.

Iš kairės: E. Zingeris, premjeras A. Kubilius ir senatorius J. McCain pokalbio metu.

Dianos Garbačiauskienės nuotr.

Ziono lietuvių liuteronų parapija ir vaikų darželis „Spindulėlis” organizuoja vasaros stovyklą 5–12 metų vaikams. Stovykla veiks nuo birželio 14 d. iki rugpjūčio 27 d. penkis dienas per savaitę nuo 8 val. r. iki 6 val. v. Krepšinio treniruotės, baseinas ir kiti vasaros smagumai.

Kviečiame atsakingus paauglius, kurie nori įgyti bendruomenei naudingą darbo valandų (Community service hours), dirbti savanoriais vasaros stovykloje. Dėl sąlygų ir kainų prašome paskambinti į raštinę tel.: 708-422-1433. Mūsų adresas: 9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453

„Spindulėlio” info ir archyvo nuotr.

Vaikų ir jaunimo darbų konkursas „Žalgirio mūšiui – 600”

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento Ryšių su visuomene skyrius skelbia vaikų ir jaunimo darbų konkursą „Žalgirio mūšiui – 600”. Piešiniai gali būti atlikti įvairiomis technikomis: tapybos, grafikos, piešimo, koliažo, aplikacijos, fotomontažo ir kt.

Konkursiniai darbai turi būti atsiųsti iki 2010 m. birželio 1 d. adresu: Konkursui „Žalgirio mūšiui – 600”, Ryšių su visuomene skyrius, Komunikacijos departamentas, Seimo kanceliarija, Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius.

Darbo antroje pusėje būtina užklijuoti informacinę etiketę (autorius vardas, pavardė, klasė, amžius, mokyklos arba namų adresas, telefonas).

Darbai bus vertinami pagal amžiaus grupes.

LR Seimo kanceliarijos info

Ieško giminių

Ieškau Balevičiaus Karolio, išvykusio iš Alytaus rajono, Miroslavo valsčiaus, Parėčėnų kaimo (Lietuva). Išvyko pirmiausia į Argentiną. Bet paskutiniame laiške, gautame prieš Antrąjį pasaulinį karą, žadėjo emigruoti į JAV. Iš Lietuvos į Argentiną, dar būdamas paauglys, išvyko su brolio Balevičiaus Juozo dokumentais. Turėjo brolius Igną, kuris buvo rek-

rutas, ir Kazį.

Ieško Balevičiaus Juozo anūkė, Balevičiaus Juozo sūnaus Jono Balevičiaus dukra Laima Balevičiūtė-Mažutienė.

Ką nors žinančius apie šį asmenį prašau pranešti el. pašto adresu: l.mazutienė@gmail.com

Laima Mažutienė

Visos gėlės ir saulutė Tau, o mylima mamute! Čikagos liutuanistinės mokyklos 1B klasės mokiniai sveikino savo mamytės Mamos dienos progą.

Laimos Apanavičienės nuotr.